

de Vogelvrienden Krimpen

Onze Vogels

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers | 71^e Jaargang

Nummer 7 | juli 2010

Onder andere in dit nummer:

De Molonetispreeuw – 218

Het fokken van tangara's – 234

Tweelingen bij papegaaien. – 244

43

DE MOLONETISPREEUW - *Scissirostrum dubium*.

Deze bijzondere spreeksoort is in de vogelwereld geen onbekende. In het verleden zijn ze regelmatig ingevoerd en zijn er met deze soort mooie fokresultaten behaald door meerdere liefhebbers. Molonetispreeuwen stellen niet veel eisen aan hun verzorging en zijn ideale (mede)volièrebewoners.

Fokgroep Molonetispreeuwen met geheel rechts de man emerald glansspreeuw en de pop op de stam.

Inleiding.

Helaas is er in de wereld de afgelopen jaren veel veranderd. In Azië werden de eerste gevallen van de zeer gevaarlijke variant van het griepvirus gemeld en werd er abrupt een einde gemaakt aan de export van vogels uit dit werelddeel. Hierdoor konden verloren vogels bij de liefhebbers niet meer aangevuld worden uit de "vogelsupermarkt" en zijn de bestanden van Aziatische vogels ernstig teruggelopen. De vogels uit onze doelgroep zijn niet zo eenvoudig te fokken en is het te vrezen dat een aantal soorten simpelweg uit onze volières gaan verdwijnen. Het doel van dit artikel is om deze mooie Aziatische spreeksoort te behouden door een fokprogramma te gaan opzetten met de hulp van een aantal gelijkgestemde liefhebbers. Een goede samenwerking om tot uitwisseling van vogels te komen en het registreren van verwantschap door het ringen van vogels en de ringcodes te registreren, is het plan. Het laatste gebeurt naar mijn mening veel te weinig en gaat men er al te vaak simpelweg vanuit dat het aankopen bij twee verschillende liefhebbers de garantie geeft dat de vogels onverwacht zijn. Al te vaak blijkt dat de fokparen waar jongen van gekocht worden van dezelfde fokker afkomstig waren en de jongen dus volle neven en nichten van elkaar zijn. Op lange termijn geeft dit soort praktijken natuurlijk negatieve

effecten. Ik meen dat dit fenomeen al speelt bij een soortgenoot de Balispreeuw (*Leucopsar rothschildi*). Hopelijk zijn er meer mensen van deze vogels gecharmeerd en geïnteresseerd om een brede fokgroep op te zetten. Wellicht is de mooiste eigenschap van deze vogels dat je ze in kolonieverband kunt huisvesten en fokken. Ik ben enthousiast over deze bijzondere vogel die niet de kleurrijkste is, maar veel goed maakt met zijn gedrag.

De vogels.

Molonetispreeuwen zijn tussen de 17 en 21 centimeter groot en afkomstig van het Indonesische eiland Sulawesi. De vogels zijn endemisch op dit eiland en worden gelukkig nog in grote aantallen waargenomen. De vogels hebben een voorkeur voor niet te dicht beboste gebieden tot op een hoogte van 1100 meter. Ze zijn muisgrijs gekleurd, de vleugels en staart gaan over in een meer matzwarte kleur. De achterrug-, stuit- en bovenstaartdekbevedering zijn het opvallendste aspect van deze vogels. Dit gedeelte bestaat namelijk uit een groot aantal oranjeoranje veren die er uitzien als puntjes wax, (zie foto's) een bijzonderheid die we niet bij veel vogels zien. De snavel is geeloranje en behoorlijk groot uitgevoerd ten opzichte van het vogellichaam. Bijzonder is de bovensnavel.

Aan weerszijden zien we een ondiepe groef lopen die van de snavelpunt naar de basis loopt. De pootjes zijn ook geeloranje en de nagels zijn zwart gekleurd. Overigens is er geen uiterlijk kleurverschil tussen de beide geslachten en is het vergelijken van twee vogels op snavelgrootte een manier om een koppel samen te stellen. Mannen zijn over het algemeen fors gebouwd dan popjes en dat is een goede leidraad.

De vogels leven in grote kolonies en voeden zich hoofdzakelijk met vruchten en insecten in de toppen van vruchtendragende bomen. Het bijzondere van deze vogelsoort is dat ze zoals spechten hun nest kunnen uitkloppen in een boom, de snavel is hiervoor perfect ontwikkeld. Het nest is druppelvormig en ongeveer 25 tot 30 centimeter diep en voorzien van een invlieggat met een doorsnee van ongeveer 4 centimeter. Het legsel van deze vogels bestaat uit maximaal 2 eitjes, waar 24 uur tussen het leggen inzit. De eitjes zijn 26 x 20 mm groot en lichtblauw gekleurd met kleine bruine stipjes aan de onderkant van het ei. Het nest wordt voorzien van allerlei kleine plantendelen maar de nestbouw stelt niet veel voor. Er is een grote paarbinding tussen deze vogels en ze zijn bijna altijd in elkaars gezelschap. Een kolonie van deze vogels kan bestaan uit meer dan honderd paren vogels en zijn onderling zeer verdraagzaam en verdedigen alleen hun nestholte tegen

Veilig samen in het nestblok.

opdringerige soortgenoten. De boom die door een kolonie wordt bewoond heeft het zwaar te verduren en kan afbreken wanneer er teveel nesten zijn uitgehakt. Wanneer de boom afbreekt is de kolonie verloren en moeten de vogels op zoek naar een nieuwe woning. Een natuuronderzoeker vergeleek een kolonie van deze vogels met een bijenkorf. De vogels zijn altijd druk in de weer rond of in hun nest. Meestal verloopt het voedsel zoeken synchroon en verlaten de vogels gezamenlijk de kolonie om op pad te gaan. De vogels zijn zeker in kolonieverband behoorlijk luidruchtig en maken een geluid met een hoge toon. Tijdens het vliegen in de zwerm en het forageren, houden de vogels contact door verschillende tonen te produceren.

Huisvesting en voeding.

Met het aankopen van de vogels ben ik 2 jaar geleden begonnen en heb heel wat kilometers gereden om ze te kunnen verkrijgen. In totaal heb ik nu 6 paar en zijn ze gezamenlijk met een koppel emerald glansspreeuwen (*Lamprolornis iris*) in een grote open volière met aansluitend nachtverblijf gehuisvest. De volière is 4,5 meter lang en 2 meter breed. Het nachtverblijf is 1,5 meter diep en 2 meter breed. Omdat het zachtvoetters zijn heb ik de bodem van het nachthok voorzien van een dikke laag hennepvezel. Het voordeel van deze vezel is dat het vocht zeer goed absorbeert en de ontlasting en geknoeid voer makkelijk te verwijderen is. Het is bekend als ondergrond voor paardenstallen en is zeker aan te raden. De vogels heb ik wel tot april in een grote binnenvolière gehuisvest om ze vorstvrij te houden. Omdat de vogels slapen in een nest plaatste ik ook een groot aantal nestkasten in deze tijdelijke ruimte. In april kocht ik een aantal natuurstammen en plaatste deze met een aantal zelf getimmerde broedkasten in de buitenvolière. Ook werden een aantal broedkasten in het nachthok geplaatst. Eind april werden de vogels in de nieuwe volière geplaatst en zochten meteen de broedblokken op in de buitenvolière. Kleine schermutselingen ontstonden er, omdat er te weinig broedblokken buiten hingen. Dus snel maar enkele blokken erbij gehangen, gelukkig was de hoogte waarop ze hingen geen probleem en zijn alle paren vanaf de eerste dag in de buitenvolière aan het overnachten gegaan. In het nachtverblijf komen de vogels alleen maar om te eten en is geen enkele broedblok bewoond in dit verblijf. Het is een mooi gezicht om een dergelijke grote groep vogels bezig te zien in de volière. Het in kolonie houden van vogels geeft toch een extra dimensie aan de hobby. Het bekijken van vogels in deze

omstandigheden geeft mij persoonlijk veel voldoening. Ernstige ruzie komt zelden of nooit voor, de enige vorm van agressie is het tonen van de enorme snavel die dan open wordt gezet waarna de belaagde snel een ander plekje opzoekt. De volière is aan de bovenkant geheel open en nemen de vogels graag een douche wanneer het regent, ook het badwater moet ruim gegeven worden, omdat er dagelijks door de vogels een bad wordt genomen.

De voeding is eigenlijk relatief gemakkelijk en bestaat dagelijks uit Tovo universeelvoer, Orlux vruchtenpaté, en vers eivoer waarbij het Aves-Opfok A supplement is toegevoegd. Tevens krijgen de vogels dagelijks vers fruit zoals appel, peer, kiwi, banaan en verder wat er in het seizoen verkrijgbaar is. Levend voer bestaande uit meelwormen en diepvries pinky's.

De fok.

Zoals al eerder beschreven zijn de vogels eind april in een ander verblijf met een grote buitenvolière geplaatst. De vogels verbleven eerder in een binnenverblijf en hoewel de vogels daar ook over broedkasten beschikten om in te overnachten zijn er geen eitjes gelegd. Eerlijk gezegd vreesde ik op dat moment over een groot aantal mannen te beschikken. Zodra de 12 vogels de buitenvolière in hun nieuwe verblijf konden opzoeken inspecteerden ze de broedblokken die buiten waren opgehangen. Toch is er wel een hiërarchie onder de vogels en werden de broedplaatsen verdeeld. Vaak zijn de mannen met de grootste snavel de baas en krijgen het blok dat hun voorkeur heeft. Zodra een koppel een broedblok heeft uitgezocht begint de man met baltsen en zingen. De zang bestaat uit verschillende mooie hoge tonen en daarbij worden de veren van de keelzak opgezet. Zodra het popje tijdens zijn concert naast hem blijft

Een kleine kolonie Molonetspreeuwen, let op de oranje rode onderrug, stuit en bovenstaartdekbevedering.

Duidelijk zien we de oranje rode onderrug-, stuit- en bovenstaartdekbevedering doorkomen.

zitten rekt de vogel zich uit en maakt verticale baltsende bewegingen waarna vaak een paring volgt. De nestbouw stelt niet zo veel voor, de vogels slepen sisal en gras het blok in en vormen een klein kommetje. De vogels leggen meestal 2 eitjes, het tweede ei wordt 24 uur later gelegd. De broedduur is ongeveer 14 dagen en de eitjes worden door beide ouders bebroed. Wanneer je langs de kooi loopt zie je vaak twee kopjes uit het invleggat steken om polshoogte te nemen. Tijdens het broeden zijn de vogels wel zenuwachtig en verlaten bij het betreden van de kooi om bijvoorbeeld het badwater te verversen het nest. De andere bewoners maken dan een hoog geluid en wellicht waarschuwen ze met dit geluid de broedende vogels. Het nest wordt maar korte tijd verlaten en de vogels keren weer snel terug naar de eitjes of de jongen. Zodra er jongen zijn moet er wel een grotere hoeveelheid meelwormen en pinky's worden gevoerd. Dit is natuurlijk het nadeel van koloniebroed en moet er wanneer er jongen zijn ruim gevoerd worden. Gelukkig pakken ze graag kleine bruine meelwormen en hoeft er niet uitgezocht te worden op witte vervelde exemplaren. De diepvries pinky's worden pas gegeten als de meelwormen op zijn, maar vormen een prima aanvulling om gezonde jongen te fokken. Helaas heeft het extreme koude weer eind mei 2 jonge spreuwtjes gekost. Wellicht door onderkoeling stopten de oudervogels met voeren. Een ander paar had meer geluk en de eerste 2 jongen zijn na een nesttijd van drie weken begin juni uitgevlogen. De beide jongen zijn geringd toen de oogjes

open gingen met een ring van 4,5 mm. Ze waren toen ongeveer een week oud. Drie weken na het uitkomen, vliegen de jongen gelijktijdig uit en zijn al snel redelijke vliegers. In de kolonie worden de vogels meteen geaccepteerd en weten ze hun ouders feilloos te vinden. De ouders blijven hun jongen lang verzorgen en beginnen niet meteen aan een tweede ronde. Drie andere paren hebben nu midden juni ook jongen en het koppel waarvan de jongen zijn gesneuveld hebben weer opnieuw eitjes. Het belooft een mooi fokseizoen te worden en hopelijk krijg ik meerdere jongen op stok.

Tot slot.

Met een tweetal goede vrienden ben ik van plan om een tweede kolonie met de nafok van de importvogels op te zetten. Zoals in de inleiding al is beschreven is het de hoogste tijd om een fokprogramma op te gaan zetten om ze te behouden voor de toekomst. Zijn er liefhebbers die ook over Moloneti's beschikken dan zou ik ze willen verzoeken om de vogels bij een van mijn vrienden aan te melden en de ringnummers van de eventuele jongen door te geven.

Het doel is om vogels te kunnen ruilen of uitwisselen om een zo breed mogelijk fokbestand te kunnen opzetten. De ringgegevens kunnen worden gebruikt om te kunnen controleren of er verwantschap is bij een samengesteld nieuw fokstel. Door middel van een codering in een computerbestand kan er relatief gemakkelijk door een bestandsbeheerder gecontroleerd worden of er verwantschap is bij een samen te stellen of aangeschaft paar. Ik heb geen idee hoeveel (fok)paren er van deze vogels onder de liefhebbers zijn verspreid, hopelijk zijn het er een redelijk aantal. Hoe groter het aangemelde vogelbestand des te meer kans is er om een geslaagd project te krijgen. Natuurlijk is daar wel de medewerking van de liefhebber nodig en hopelijk bent u net zo enthousiast als ik om dit te laten slagen. Overigens geldt het bovenstaande voor veel meer vogelsoorten en hopelijk zijn er meer liefhebbers die het bovenstaande plan voor andere vogelsoorten willen opzetten. Binnen de Speciaalclub voor Insecten en Vruchtenetende Vogels is er al geruime tijd een bestandsregistratie opgezet per vogelsoort. Een aantal vogelsoorten zijn naar mijn mening nog redelijk vertegenwoordigd in de collecties en kunnen door aanmelding van uw vogels wellicht ook behouden blijven. De bestandsregistratie is een eerste zet naar behoud van de vogels binnen onze doelgroep, het registreren van de nafok via een coderingssysteem is het vervolg hierop en hopelijk zijn er voldoende vogels en liefhebbers om dit te verwezenlijken.

Geraadpleegde literatuur:

Starlings and Mynas, Chris Feare and Adrian Craig.

Noot van de redactie: Dit artikel bereikte ons via Ger Essenberg. Opmerkelijk is dat deze de eerste was die over deze vogels in Onze Vogels (44^e jaargang, nummer 5, 1983) schreef. In die tijd waren de vogels voor het eerst in Nederland ingevoerd. Als er destijds bijzondere vogelfoto's waren, werden ze doorgestuurd naar Ger, zodat deze er een stukje bij kon schrijven.

Let op de opvallende ingegroefde bovensnavel.

DE ZILVEROORNACHTEGAAL

Sinds jaar en dag zijn de uit Zuidoost-Azië afkomstige timalie's gewilde voliërevogels. Tot de bekendste soorten behoren de Japanse nachtegaal (*Leiotrix lutea*) en zijn naaste verwant de zilveroornachtegaal (*Leiotrix argentea*). De blauwvleugelminlia (*Minlia cyanoptera*), die vaak in een adem met voornoemde soorten genoemd wordt, behoort tot een ander geslacht en er bestaat, ofschoon ook deze bij de grote familie Timaliidae is ingedeeld, dus geen directe verwantschap.

Herkomst

Himalayagebied van Nepal tot Sumatra.

Soortbeschrijving

Zoals wellicht bekend is de zilveroornachtegaal een vogel met een veelkleurig verenpakje. Het voorhoofd is goudgeel, de oorstreek zilvergrijs, overige kopdelen zwart. Kin, keelstreek en bovenborst zijn oranjekeurig evenals de kraag rondom de nek. Mantel, vleugeldek, onderborst, buik, flanken, dijen en anaalstreek zijn olijfgroen met aansluitend daaronder een bruinachtig rode vleugelvlek. Grote vleugelpennen bruinzwart met oranjegele veerzomen. De stuit evenals de boven- en onderstaartdekveren zijn diep bruinachtig rood. De staart is bruinzwart en licht gevorkt. De ogen zijn donkerbruin. De snavel is geel. Poten vleeskleurig en nagels donkerhoornkleurig. Lengte ongeveer 17 cm. Man en pop zijn goed uit elkaar te houden. Bij de pop zijn de veertjes van de stuit en het boven- en onderstaartdek roestkleurig bronsgroen in plaats van bruinachtig rood. Verder is de pop ietwat matter van kleur.

Biotoop

In hun geboortestreek leven deze vogels bij voorkeur in de dichte onderbegroeiing van dennen- en sparrenbossen tegen de berghellingen en langs de oevers van stromen en rivieren op een hoogte tussen de 750-1500 m. Gedurende het koude jaargetijde zoeken ze beschutting in de laagvlakten. Buiten de broedtijd vormen ze kleine groepjes. Het natuurlijke voedsel bestaat uit insecten, wormen, vruchten en bessen. Het komvormige nest wordt gebouwd in een gaffelvormige tak, zelden hoger dan 3 m boven de grond. Het bestaat uit halmen, mos en droge bladeren. Sommige nesten zijn geheel van mos gebouwd, andere uitsluitend van bamboeblad, zodat ze er nogal verschillend uit kunnen zien. De binnenbekleding van het nest bestaat uit fijne vezels of haardunne moswortels. De natuurlijke broedtijd is mei-juni.

Huisvesting en verzorging

Er is een tijd geweest, ik denk ongeveer twintig, dertig jaar geleden, dat de zilveroornachtegaal vrijwel bij elke vogelhandel te koop was. Later is het aanbod steeds minder geworden. Thans is het zo, dat men echt veel moeite moet doen om een paartje te bemachtigen. Pas aangeschafte zilveroren moeten met zorg geacclimatiseerd worden bij en temperatuur van 18 graden Celsius. Wanneer ze zich eenmaal aan de nieuwe omgeving en het voedsel hebben aangepast, zijn het sterke vogels die best tegen en stootje kunnen. Hun beweeglijke aard en levendig gedrag maakt

ze voor een kooi minder geschikt. Eenmaal gewend kan men deze vogels dan ook het beste in een goed beplante buitenvoliëre plaatsen. Wanneer er een nachthok aanwezig is dat bij strenge kou enigszins verwarmd kan worden, kunnen ze verder het gehele jaar buiten blijven.

Als basisdiët kan men een goed universeelvoer geven. Naar behoefte kan men het een beetje vochtig maken met wat geraspte wortel en honing. Voorts dagelijks wat geweldige rozijnen, een stukje appel of peer, in de lengte opengesneden banaan, stukjes tomaat, sinaasappel. Het laatste met mate verstrekken. Ook allerlei bessen worden graag gegeten. Aan groenvoer schijnen ze weinig behoefte te hebben. Van malse sla en peterselie wordt af en toe wat genomen. In de buitenvoliëre scharrelen ze in de zomermaanden zelf hun behoefte aan levend voer wel op. Rondvliegende insecten, zoals vliegen, vlinders en wespen worden behendig gevangen, evenzo spinnen. Gedurende het koude jaargetijde dient men zelf voor levend voer te zorgen. Elke dag drie à vier meelwormen en een theelepeltje mierenpoppen of buffalowormen per vogel zijn voldoende om de vogels in goede conditie te houden. Zilveroornachtégalen zijn verzot op baden. Het badwater dient zo mogelijk enkele keren per dag verversd te worden.

De zang

De zang van de zilveroor is zeer variabel. De roep is klankrijk, maar tamelijk schel en zeer luid. Het klinkt als "terrtter". Wanneer de vogels elkaar opjagen wordt de roep aanhoudend uitgestoten. De zang klinkt ietwat hol, zonder wanklanken, kort geaccentueerd, een vijf tot zeventonige melodie die in een prettig in het gehoor liggende volgorde wordt gebracht.

De fok

In gevangenschap is de fok met zilveroornachtégalen meermalen geslaagd. De eerste keer vermoedelijk in 1905 in Duitsland. Dhr. O. Heinroth geeft enkele bijzonderheden hierover. Het paar broedde in een buxusboom. Een tevoren aangebracht nestkorfje diende als platje voor het eigenlijke nest. Als nestmateriaal werd jutegaren, kokosvezel en fijne plantenwortels gebruikt. Begin juli werden drie eieren gelegd die onbevruucht waren. Eind juli volgde een tweede legsel, wederom drie eieren. Uit dit legsel werden drie jongen geboren. Als broedduur geeft Heinroth vijftien dagen aan. De jongen werden met kakkerlakken gevoerd. Twee jongen vielen uit het nest, de derde vloog na dertien dagen uit en was ongeveer half zo groot als de ouders. Een goede vriend van mij boekte enkele jaren achter elkaar goede resultaten met deze vogels. Van deze broedresultaten, die ik van zeer nabij

mee kon maken, maakte ik onderstaande notities. De zilveroorntegalen waren ondergebracht in een hoofdzakelijk met sparren beplante voliëre van 4 m lang, 3 m breed en 2.20 m hoog. Het hierbij aangesloten onverwarme en bovendien aan de voorzijde bijna open nachthok meet 3 x 3 x 2.50 m. In deze ruimte zaten behalve het paar zilveroren enige Japanse nachtegale, verschillende soorten Europese vinkachtigen en twee paartjes Chinese dwergkwartels. Begin mei begonnen de zilveroren broedneigingen te vertonen. De man zocht toenadering door druk heen en weer te vliegen en dan ineens in de nabijheid van de pop op een tak neer te strijken en vervolgens hoog opgericht met opgezette veren dansende bewegingen te maken, waarbij hij meestal wat nestmateriaal in de snavel hield. Omstreeks half mei begonnen de vogels een nest te bouwen. Als nestplaats hadden ze een gaffelvormige tak van een spar uitgekozen. Het nestmateriaal bestond uit lange grashalmen, schorsstrookjes, hennepvezel en paardenhaar. Na een week was het nest gereed. Een komvormig model, van binnen ongeveer 8 cm diep, aan de buitenzijde met lange buigzame grashalmen aan de takken bevestigd. Na enkele dagen begonnen de vogels het nest weer af te breken en werd op een soortgelijke plek in de spar ernaast van de afbraak een nieuw nest gebouwd. Dit nest was in vijf dagen klaar. Het eerste ei werd gelegd op 30 mei, blauwachtig gekleurd met bruine spikkels en vlekjes, vooral aan de stompe pool. Nog twee eieren volgden op 31 mei en 1 juni. Ze werden 's morgens tussen 7.00 en 8.00 uur gelegd. Het legsel werd vanaf het laatste ei afwisselend door man en pop bebroed. De vogels wisselden elkaar telkens om ongeveer 14.00 uur en 18.00 uur af, andere tijdcontroles konden niet uitgevoerd worden. Wel hebben we vastgesteld dat de pop 's nachts op het nest zat. Tijdens het broeden voerden de vogels elkaar. Op 14 juni kwamen twee eieren uit. Het derde ei bleek bij een tussentijdse nestcontrole spoorloos verdwenen. De eerste paar dagen werden de jongen uitsluitend met verse mierenpoppen gevoerd. Ander ter beschikking staand voedsel, zoals universeelvoer, frambozen, en gedroogde en versnipperde garnalen werden door de ouders niet aangeraakt. Vanaf de vierde dag werden ook meelwormen geaccepteerd en gevoerd.

Toen sloeg het noodlot toe. Een hevige onweer vernielde het nest en de beide jongen vielen op de grond. Ofschoon mijn vriend zo goed en zo kwaad als het ging het nest herstelde en de jongen teruglegde, weigerden de oudervogels te voeren. In zulke gevallen is goede raad schaars. Hij besloot de jongen, ze waren toen precies negen dagen oud, weer op de grond te zetten. Dat bleek een goede oplossing te zijn, want de ouders begonnen weer te voeren. De volgende dag was er één dood. Het overgebleven jong werd binnenshuis gehaald en met de hand gevoerd.

Het opfokvoer bestond uit universeelvoer, vermengd met fijngemaakte frambozen en aardbeien. Voorts elke dag acht tot tien vervelde meelwormen. Vanaf de veertiende levensdag werd het menu aangevuld met stukjes gesneden rozijnen, sprinkhanen waarvan kop en poten

verwijderd waren en gedroogde garnalen. Aan het drinkwater werd om de drie of vier dagen een multivitaminepreparaat toegevoegd. De moeite werd beloond, want het jong groeide voorspoedig. Na drie weken werden de eerste pogingen tot vliegen ondernomen en begon het jong zelfstandig voedsel op te nemen. Op een leeftijd van vier weken werd hij teruggeplaatst in de voliëre waarin hij was geboren en waarin zich ook zijn ouders bevonden. Hij werd direct geaccepteerd en door geen van de bewoners lastig gevallen. Gedurende die eerste week in de voliëre werd hij van tijd tot tijd met de hand bijgevoerd. Dat ging nogal gemakkelijk, omdat hij geheel handtam was geworden en niet uitgevangen hoefde te worden. Na die week bleek bijvoeren niet meer nodig te zijn en scharrelde hij zijn eigen kostje op. Zijn vertrouwelijkheid tegenover zijn verzorger heeft hij echter tot op heden behouden.

Het afgelopen jaar hebben de beide zilveroren gebroed met als resultaat twee gezonde jongen. Wegens een ophanden zijnde verbouwing waren de vogels naar een geheel met struiken beplante voliëre verplaatst, ongeveer de helft kleiner, maar waarin ze het rijk alleen hadden. Ondanks het gure weer begonnen de vogels al in maart te nestelen. Telkens echter werd het halfvoltooid nest weer afgebroken en werd op een andere plek opnieuw begonnen. Uiteindelijk hadden ze omstreeks half april toch een definitieve plaats gevonden. Opvallend was dat ze in tegenstelling met het jaar daarvoor, vrijwel alleen paardenhaar voor de bouw van het nest gebruik hadden. Het nest zag er echter stevig uit. Op 15 april werd het eerste ei gelegd, een dag later het tweede. Op 17 april was het legsel compleet en bleef de pop op het nest zitten. Man en pop losten elkaar regelmatig af. Precies op Koninginnedag kwamen de eieren uit. De jongen werden door beide ouders gevoerd. Na een week lagen de jongen plotseling dood op de grond. Vermoedelijk door de ouders uit het nest geworpen. Hierna schenen de oudervogels het voor gezien te houden want, hoewel ze er prima uitzagen, maakten ze geen aanstalten om opnieuw te beginnen. Begin juni was het dan toch weer zover. In een tijdsbestek van nauwelijks drie dagen hadden ze het nest gereed. Een week later, op 15 juni, werd het eerste ei gelegd. De twee daarop volgende dagen het tweede en derde ei. Op 30 juni, na een broedperiode van dertien dagen, werden de jongen geboren. Hun lichte huid was met lichtgeel dons bedekt. Hoewel de ouders goed voerden, bleef er één in groei achter en stierf op de vierde dag na de geboorte. De beide anderen groeiden als kool. Op de vijfde dag al begonnen de veertjes door te komen en openden ze de ogen. Op de zesde dag konden de jongen geringd worden met ringmaat 3,2 mm. Precies dertien dagen na de geboorte vlogen de jongen uit. Het bleek een man en een pop te zijn, wat bij het uitvliegen al duidelijk aan de staartdekveren te zien was. Jonge zilveroorntegalen beginnen na zes weken te kleuren. Op een leeftijd van zes maanden zijn ze niet meer van de oudervogels te onderscheiden.

Tekst: H.W.J. van der Linden
Foto: Yiwenyiwen

ZANGKANARIEWEDSTRIJDEN ANNO 2010.

Hebt u wel eens een zangkanariewedstrijd bezocht? Nee? Nooit van gehoord? Of: "Ja, maar.....Ik vond het zo saai. De vogels zaten in die kleine kooitjes allemaal achter schotten met gaatjes er in of in kisten met klepjes er voor. Nee, ik vond er niets aan! Doie boel hoor!"

Dat is natuurlijk erg jammer, want dan hebben we een kans gemist. Als je een goede zangwedstrijd bezoekt dan zie je daar het schitterende resultaat van een jaar hard werken door kwekers die de zangkanarie, Harzer, waterslager of de populaire Spanish timbrado, in hun hart sluiten. Een groeiende passie waar je vandaag de dag steeds vaker in goede wedstrijden de resultaten van te zien (horen) krijgt. De Harzers en de waterslagers zijn al langer bekend bij het publiek maar de Spanish timbrado is een nog vrij jonge zangvogel in Nederland. Deze heeft inmiddels ook een prominente vaste plaats op de kaart van zangkanaries ingenomen.

De zangkanarieliefhebbers hebben steeds vaker via internet contact met elkaar en zoeken elkaar regelmatig op tijdens periodieke bijeenkomsten, vaak op prachtige locaties in Nederland. Dit soort samenkomsten heeft er toe bijgedragen dat de wedstrijden tegen een kritisch daglicht gehouden werden en hier en daar op een innovatieve wijze werden ingevuld. Er wordt steeds meer naar de kwekers geluisterd. Elk jaar wordt er weer geleerd van alle zaken die de revue passeren. Op diverse wedstrijden in het land (lokaal, rayon, district) zien we dan ook steeds meer dat de zang een goede plek in het wedstrijdelement toebedeeld krijgt.

Als je in de zomer naar het Vondelpark in Amsterdam gaat of naar het Malieveld in Den Haag dan kun je op de zaterdag of zondag een aantal zangvogelliefhebbers aantreffen van o.a. Surinaamse zangvogels. De twa-twa, de picolet of de gelebek kunnen dan hun zang ten gehore brengen en zij worden door een aantal prominenten beoordeeld en niet zelden verwisselen zij ter plaatse van eigenaar voor stevige geldbedragen. Zo ver is het in Nederland nog niet met de zangkanaries, maar ik zie toch ook al stevige prijzen voor timbrado's verschijnen op Marktplaats etc. We kunnen met elkaar dus eenvoudigweg bedenken dat de zangkanarie geen showvogel is die dagenlang opgekooid op een rek moet staan om zijn uiterlijk te showen, maar we kunnen er simpelweg bij bedenken dat het de bedoeling is de zang te beoordelen. Niets uiterlijk vertoont. Nee, het gaat om de zang. De beoordeling van vogels geschiedt op de tentoonstellingen altijd vooraf en niet tijdens de openingsuren, want de catalogus moet uiteraard op tijd

klaar zijn. Welnu, wat we dan ook op de gewone verenigingstentoonstellingen zien, is dat de zangkanaries na de keuring samen opeengepakt in een verloren hoekje van de show een plaats hebben gekregen. Ik snap dat helemaal. Er valt niet veel aan te zien. Soms worden ze verduisterd opgesteld, maar niet zelden staan ze een aantal dagen in het volle licht zodat ze hun vogeltongetjes uit hun kast zingen en daarmee op de komende wedstrijden hun kansen verspelen. Ze zingen allemaal door elkaar en het is vooral erg lastig de ene van de andere te onderscheiden, laat staan een objectieve beoordeling er op los te laten. Het is voor het publiek dan ook vaak verre van interessant om zich langdurig bij deze vogels op te houden. Voor de organisatie is het ook geen pretje om deze vogels op het vraagprogramma te plaatsten, want er moet nog al wat gebeuren om deze vogels gekeurd te krijgen en de aantallen inzendingen zijn ook niet écht overal hoog te noemen. Als je voor 10 zangertjes een keurmeester in moet inhuren dan gaat er dik geld bij, nietwaar?

Ik wil dan ook een oproep doen de zangkanaries een andere plek te geven op de wedstrijden. Om te beginnen is het beslist zaak de zangkanarieliefhebbers hierbij te betrekken en hun vakkundigheid te gebruiken bij het opstellen van het vraagprogramma en het TT-reglement. Er is op de site van de NBvV een folder te downloaden waarin wat nadere aandachtspunten beschreven worden. Maar het beste is gewoon een zangkanarieliefhebber in het organiserend comité te plaatsen. Hij kan dan de schouders er onder zetten om het tot een succes te maken.

Als je tijdens de openingsuren van de show elk uur een demonstratie met zingende kanaries kan geven met een vakkundige toelichting door een liefhebber aan de bezoekers, dan is toch iets wat altijd een publiekstrekkertje is nietwaar? Goed voor de PR van de TT in het plaatselijke nieuwsblad. Het is een kwestie van goede afspraken met elkaar maken en een ruimte van enkele vierkante meters beschikbaar stellen waar de zangvogels hun lied kunnen brengen en waarbij het publiek in alle rust kan genieten van de zang.

Als je dat combineert met een keurmeester die de vogels keurt tijdens de openingsuren met een heuse keurcabine waarbij het publiek aanwezig mag zijn, dan kun je de

wedstrijd concentreren op de drukste dag (vaak zaterdag) en het publiek ook iets unieks bieden. Ik hoor u denken: "Keuren tijdens de openingsuren?" Waarom niet? De cijfertjes komen dan wel niet in de catalogus maar de keurlijsten zijn voor iedereen in te zien en de eindscores van de wedstrijd ook aan het einde van de keuring. Dat is toch veel interessanter dan wat op elkaar gepropte kleine kooitjes met klepjes er voor? De vogels kunnen 's morgens ingebracht worden en direct na de keuring weer meegenomen worden. Het heeft zeker een aantal voordelen voor de organisatie en beslist voor ook de zangkanarieliefhebbers.

Ik weet dat er op diverse plaatsen in Nederland (en België) al zo gewerkt wordt en dat men er laaiend enthousiast over is. Het kan altijd weer beter, nietwaar? En daar komen we achter door met elkaar te brainstormen over de hobby, de mogelijkheden en de onmogelijkheden. Ik luisterde vandaag, lekker in het zonnetje zittend, naar de jonge zangkanaries die hun lied aan het vormen zijn. We noemen dat studiezang. U mag weten dat mijn hart weer warm werd van de geluiden welke uit mijn vogelverblijf kwamen. Gek? Ja, misschien wel. Maar ik hoop dat u allen er ook van zult kunnen genieten tijdens het komende wedstrijdseizoen. Misschien dat u als organisator kunt meebeleven dat een doodnormale TT-dag opeens een bijzondere TT-dag wordt, doordat de zangkanarieliefhebbers in uw afdeling, rayon of district, op hun eigen wijze de wedstrijd invullen, organiseren en uitvoeren. Dat daarmee de wedstrijd/TT een grandioos succes wordt is toch uiteindelijk de ultieme droom van elke organisator? Ik wens verder een ieder veel plezier toe op de wedstrijden.

Vragen? Mail mij gerust: theoos@beerenfenger.nl

Theo Beerenfenger Sr

UK

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING VOOR HANS OUDE BREUIL

Op 29 april 2010 werd Hans Oude Breuil met zijn echtgenote Willy, net als zoveel anderen in Nederland, naar het gemeentehuis van Wierden gelokt. Aan de vooravond van Koninginnedag vond de jaarlijkse lintjesregen plaats. Alhoewel iedereen dat natuurlijk weet, speelt niemand met de gedachte dat dit jou ten deel zou kunnen vallen. Ook Hans in dit geval niet - tot vlak voor binnenkomst in het gemeentehuis. Toen pas ging, zoals wel vaker bij hem het geval is, het lampje al heel snel branden. In een gezelschap van nog acht personen (hoofdzakelijk dames - dus hij zal zich in zijn element gevoeld hebben) werd Hans gehuldigd. Het had Hare Majesteit de Koningin behaagd Hans Oude Breuil te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, de hoogste onderscheiding van die dag te Wierden.

Deze benoeming is tot stand gekomen door zijn vele werkzaamheden voor Zang- en Oratoriumvereniging St. Caecilia, o.a. als langdurig secretarisschap, vicevoorzitter- en voorzitterschap van deze zangvereniging. Ook vervulde hij tijdelijk de rol van penningmeester, liep trouw de Anjercollecte van het Prins Bernhardfonds, regelde subsidieaanvragen, maakte programmaboekjes, affiches en regelde de concerten. Ook was hij vrijwilliger voor de Stichting Help Oost Europa als voorzitter van de benefietgroep die elk jaar concerten organiseerde.

De voordracht door Zang- en Oratoriumvereniging St. Caecilia werd met genoegen ondersteund door de NBvV, waar Hans natuurlijk ook een bekende verschijning is. Bij zijn afdeling Vogelvreugd is hij 9 jaar als voorzitter actief geweest en samen met zijn vrouw Willy verzorgde Hans jarenlang de redactie van het clubblad. Hij was tevens voorzitter van de organisatie van de districtstentoonstelling Overijssel in 1990 en 2005. Hans is inmiddels meer dan 25 jaar nationaal keurmeester van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en docent binnen de NBvV sedert 1988 en leidt zodoende zijn eigen collega's op. Sinds 1994 maakt

Hans deel uit van de Oorkondecommissie van de NBvV en ten slotte is hij sedert 1992 Internationaal keurmeester bij de COM, met aansprekende keuringen in Breda (1993), Italië (1995), Zutphen (1998), Portugal (2002) en Duitsland (2005).

Een vrijwilliger "pure sang". Het was een eer bij de uitreiking van deze onderscheiding aanwezig te mogen zijn. Hans en uiteraard ook Willy, nogmaals van harte gefeliciteerd.

Albert Zomer
(distr.vz. Overijssel)

43

DE SCHOONHEID VAN DE LIZARD.

Waarom deze titel zult u zeggen? Het antwoord hierop is heel eenvoudig. De lizard is een in het oog springende vogel die opvalt door zijn cap en zijn mooie tekening. De intensieve lizard met zijn mooie goudgele kleur, maar ook de schimmelvogel met zijn donkere en meestal royaal aanwezige borsttekening, vallen op door hun schoonheid. De echte liefhebber en kweker van de lizard weet dat de vele eigenschappen van deze vogel hem maken tot een moeilijke tentoonstellingsvogel. We zullen alle eigenschappen van de lizard eens aan ons voorbij laten gaan aan de hand van de standardeisen, waarbij we ook nog tips voor het houden van de lizard proberen aan te dragen.

We beginnen hierbij natuurlijk met de rugtekening waarvoor 25 punten staan.

De rugtekening van de lizard is een zeer in het oog springend gedeelte, waarbij het in een rechte lijn liggen van de tekening (spangles) een vereiste is. Dikwijls zien we hier een warrig geheel of lopen de middelste twee rijen door elkaar of juist helemaal uit elkaar. Dit kan komen door een te lange bevedering. De tekening moet

beginnen tegen de cap. Bij de non cap boven de snavel en moet bij de gebroken cap ook in het onderbroken gedeelte van de cap aanwezig zijn. Vanaf de cap zal de tekening in de nek volledig aanwezig moeten zijn (wat nogal eens niet het geval is) en van daaruit in rechte lijn doorlopen naar de rug. Nog te veel zien we ook lizards waarbij de tekening veel te grof is. De goud lizard heeft over het algemeen een fijnere tekening, wat natuurlijk te maken

heeft met zijn kortere bevedering. De goud lizard is immers de intensief vogel. Maar als nu de rugtekening mooi in lijn ligt zijn we er nog niet. De ruglijnen zullen goed onderbroken moeten zijn. De schubjes zullen een soort halve maantjes moeten vormen die de lizard aan zijn befaamde tekening helpen. Wat we veel zien is een wazige vlek in de rug wat zowel bij een lizard (schimmelvogel) als bij de goud lizard (intensief) voorkomt. Gebruik voor

226

de kweek alleen vogels die een goede rugtekening hebben. Het is immers het meest in het oog liggende gedeelte van de vogel. Zonder een goede rugtekening zal een lizzard nooit tot de kampioenen behoren.

Voor de bevedering van de lizzard staan 15 punten

Zorg dus voor een mooie strakke bevedering zonder fouten. Een mooie strakke bevedering zal een grote bijdrage leveren aan een mooie tekening. De bevedering van een lizzard moet zacht zijdeachtig en glanzend zijn. Nog veel te veel zien we lizzards met een bevederingfout in de hals. Het befaamde strikje. Het zal u duidelijk zijn dat hier nooit een mooie borsttekening aanwezig kan zijn. Ook zien we vaak uitstekende veertjes in de nek bij het draaien van de kop. Nogal wat lizzards hebben op tentoonstellingen een te lange bevedering wat de tekening niet ten goede komt. Als de lizzard bij het voordragen naar de keurmeester wat onrustig wordt, zal dit bij te lange bevedering ongetwijfeld leiden tot het rommelig worden van de rugtekening.

Na de bevedering komt de borst- en flanktekening (rowings) waarvoor 10 punten staan.

De borst- en flanktekening is belangrijk voor het aanzien van de lizzard, maar niet zo bepalend als de rugtekening. Dit is duidelijk terug te vinden in het puntenaantal voor deze rubrieken. De borst- en flanktekening beschrijven we apart. De flanktekening

zal dikwijls wel voldoende aanwezig zijn terwijl het zeker bij de intensieven dikwijls ontbreekt aan goede borsttekening. De flanktekening zal duidelijk aanwezig moeten zijn en niet te grof. Dikwijls zien we hier een tekening die wel duidelijk aanwezig is, maar heel warrig of juist heel gestreept en zonder onderbreking. Een mooie flanktekening is niet te grof en ligt evenals de rugtekening in mooie lijnen die goed onderbroken zijn. Bij een goede lizzard is de borsttekening over de gehele borst aanwezig en loopt vanaf de snavel naar de staart. Ook hier zien we nogal eens een te warrig of veel te grof gestreept geheel. Een fout die hier veelvuldig voor komt is het ontbreken van tekening in het midden van de borst en het onderste gedeelte tussen de poten. De borsttekening van een pop zal altijd veel duidelijker aanwezig zijn als die van een man. Bij een man zal de borsttekening meer vloeiend overgaan in de tussenliggende lipochroomkleur. Hij ligt meer verzonken in het geheel. Hierdoor is het mogelijk de mannen en poppen te selecteren op de tekening. Meestal zijn de poppen dus de beste tentoonstellingsvogels. Bij de mannen is het een duidelijk pluspunt ten opzichte van de poppen dat er een grotere helderheid is. De lizzard (schimmel) laat meestal ook meer borsttekening zien dan de goud lizzard.

Nu we de tekening hebben gehad gaan we naar de cap waarvoor weer 10 punten staan.

Bij de cap kennen we drie vormen, te weten de volle cap, de non cap en de gebroken cap.

We beschrijven nu eerst de volle cap. Deze moet zuiver ellipsvormig zijn en loopt vanaf de snavelinplant los boven de ogen tot op het achterhoofd. Nog te veel zien we caps die te ver doorlopen in de nek. We moeten hier de lijn die loopt van het midden van de snavel door het midden van het oog en zo verder naar de nek aanhouden. De cap zal hier niet onder moeten komen. Veel caps zullen toch nog een kleine hapering laten zien, maar laat dit u er niet van weerhouden deze vogels toch te spelen als ze verder goede eigenschappen bezitten. Bij de gebroken cap moet ongeveer 10% gemelaniseerd zijn, waarbij het gemelaniseerde gedeelte ook tekening moet laten zien. Ook de gebroken cap zal ellipsvormig moeten zijn. Zowel de volle cap als de gebroken cap zal eenkleurig moeten zijn. Dikwijls zien we hier een hardere kleur boven de snavel.

Bij de non cap is helemaal geen cap aanwezig, maar hier zal de tekening vanaf de snavel over de nek naar de rug toe een geheel moeten vormen. Als u lizzards kweekt zult u merken dat dit een factor is die zeker zo moeilijk is als het kweken van mooie volle caps. Meestal zijn er toch nog enkele veertjes van een cap aanwezig en dikwijls zijn dat de hele korte veertjes boven de snavel. Een non cap heeft dus zeker geen voordeel ten opzichte van een volle cap.

We komen nu bij de rubriek melanine/lipochroom waarvoor ook 10 punten staan.

De lipochroomkleur moet egaal verdeeld zijn. De lipochroomkleuren zijn geel

intensief, geel schimmel, rood intensief, rood schimmel en wit. Het komt nogal eens voor dat de gele lipochroomkleur meer op oranje lijkt. Deze onzuivere lipochroomkleur moeten we natuurlijk niet hebben. Sluit deze vogels uit voor de kweek, want ze zullen nakomelingen hebben met dezelfde oranje kleur. De lizard met de witte grondkleur is de blauw lizard. Let hierbij op met de kweek bij wit x wit, hierbij kan de letaalfactor optreden. De schimmelverdeling bij de geel en rood schimmel moet gelijkmatig verdeeld zijn. Nog te veel goud lizards (intensief) op tentoonstellingen laten een weinig schimmel zien. Zorg ervoor dat u echte intensieven kweekt en stel de kweekkoppels hiervoor goed samen. De laatste jaren zien we ook steeds meer lizards die te veel bruin in de bevedering laten zien. Het betreft hier vooral de poppen, welke veelal toch de beste tentoonstellingsvogels zijn. Selecteer hier streng op, want er is niets mooiers dan een lizard met een mooie heldere lipochroomkleur. De mooie heldere vogels zijn overigens meestal in het bezit van de blauwfactor. Het melanine

bezit moet zo zwart mogelijk zijn, zodat het een mooi contrast vormt met de lipochroomkleur.

De rubriek vleugels en staart waarvoor ook 10 punten staan.

De rubriek vleugels en staart is een niet te verwaarlozen rubriek. De vleugelpennen moeten zwart zijn, goed aansluiten en mogen elkaar niet kruisen. De staart moet smal zijn, goed gesloten en in een goede verhouding met het lichaam en hij moet een kleine V-vorm laten zien en goed zwart zijn. Ook de snavel en pootjes moeten zwart zijn evenals de donsveren. Bij nogal wat lizards is dit dons in het onderlichaam wit. Dit is verborgen bont. Probeer dit uit de stam weg te kweken door selectie, want een bonte lizard is geen tentoonstellingsvogel. Bont komt verder voor in de vorm van een witte nagel, een witte vleugel of staartpen en het bovenste veertje bij de schouderdekveren. Het verborgen bont in het onderlichaam is dikwijls ook te zien, omdat de tekening dan op een bepaald gedeelte wordt onderbroken. Let op; gewisselde staart-

en vleugelpennen zullen nooit meer zo zwart terugkomen als ze waren en ze zullen dikwijls een witte rand hebben. Ook gewisselde veertjes kunnen een witte rand hebben als ze terugkomen. Dit is dus geen bont, maar wel storend bij een tentoonstellingsvogel.

We komen nu bij de wenkbrauwstreep waarvoor 5 punten staan.

Tussen het oog en de cap moet een zwarte wenkbrauwstreep te zien zijn. Dit zijn kleine zwarte veertjes die een streep vormen en zo de cap van het oog scheiden. Als dit niet zo is krijg je het effect van een pet die je over de ogen trekt, wat niet mooi is.

We gaan nu naar de vleugeldekeren waarvoor ook 5 punten staan.

De vleugeldekeren moeten duidelijk geschubd zijn, ze moeten een mooie zoom vormen en de basis van de vleugelpennen afdekken. Mooi liggende vleugeldekeren zullen het aanzien van de lizard zeker ten goede komen.

De snavel en pootjes waarvoor ook 5 punten staan

Deze mogen geen gebreken hebben en moeten zo zwart mogelijk zijn. Het gebruik van bruidsluier wordt door veel liefhebbers gezien als een hulpmiddel om de hoorndelen zo donker mogelijk te krijgen. Gebruik hiervoor de jonge scheuten van deze klimplant, de plant zal dan ook niet verder gaan woekeren. Laat de lizards van de zon genieten en al snel zullen de hoorndelen donkerder worden. Ook het bruin in de bevedering zal hierdoor verminderen. De lizards worden geboren met lichte poten, wel hebben ze meestal al een zwarte snavel in het nest.

Als laatste op de standaard krijgen we de rubriek conditie en grootte waarvoor ook 5 punten staan.

De grootte moet 12,5 cm zijn. De lizard is

dus duidelijk kleiner dan een kleurkanarie wat nogal eens vergeten wordt. Veel lizards zijn te groot. De vorm van de lizard kunnen we omschrijven als de vorm van een goede kleurkanarie. Bij de vorm van de lizard moeten we er op letten dat hij niet te vol is in de borst. De houding is opgericht in een hoek van 45°. Een lizard heeft nogal snel last van zijn darmen, hierdoor komen er nogal wat lizards op tentoonstellingen die te dunne ontlasting hebben en zich zo bevuilen. Houdt dit goed in de gaten en kuur de lizards desnoods vaker dan de andere vogels. Zoals iedere vogel op een wedstrijd, zal ook de lizard gezond, rein en ongeschonden moeten zijn.

Tot slot nog dit. Zorg er voor dat de lizard rustig is in zijn tentoonstellingskooi. Bij een onrustige vogel zal de tekening nooit mooi in lijn liggen. Geef de lizard ook de

tijd om na het voordragen zijn verendek in orde te maken voordat hij gekeurd wordt. Begin met het uitzoeken van de tentoonstellingsvogels pas als de lizards helemaal uitgeruid zijn. Dan pas kan de tekening zich in al zijn mooiheid laten zien. Een nog niet geheel doorgeruide lizard mist een heleboel veertjes waardoor de schubtekening onregelmatig wordt.

Laat u zich niet afschrikken door dit verhaal om ook lizards te kweken. Het is een mooie uitdaging, want wat is er mooier dan om deze mooie tentoonstellingsvogel naar een show te kunnen brengen?

Namens de Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries Nederland
Tekst en foto's: Theo Minten

Verzamelband Onze Vogels

Maak ieder jaar een prachtig boekwerk van uw maandbladen met deze originele verzamelband.

€ 12,00 per stuk

€ 16,50 voor 2 exemplaren

(Bedragen zijn inclusief de verzendkosten)

Postbank 1148324 t.n.v. Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Bergen op Zoom

Een bevuild oog moet gewassen worden met een wafje gedrenkt in lauw water, voordat de pop haar oog stuk krabbelt.

Hemelsblauw kort bevederd, 24 dagen.

43

STANDAARD GRASPARKIETEN, HET HELE JAAR DOOR

Bij een koppel met jongen voert de man eerst de pop en daarna voert de pop de jongen. Als de man de pop voert dan gebeurt het nogal eens dat hij erg ruimhartig voert met als gevolg dat de kop van de pop vol met voedsel zit geplakt. Meestal knabbelt de man dit er weer vanaf waarna de pop er weer redelijk uitziet. Toch wil het wel eens gebeuren dat de kopbevedering van de pop helemaal aan elkaar geplakt zit door dit geknoei. De pop vindt dit vervelend en probeert het er dan af te krabbelen. Het komt voor dat de pop daardoor haar oog open krabt en er een ontsteking ontstaat. Als de kopbevedering van de pop te vuil is dan moet je daar wat aan doen. Ik plaats ter illustratie een foto van een pop met aangekoekte bevedering bij dit artikel. De behandeling is eenvoudig. Met een wafje gedrenkt in lauw water maak ik de kopveren schoon, desnoods knip ik wat bevedering weg, zodat ze na het opdrogen weer goed kan kijken en haar jongen kan voeren.

Ik stap mijn schuur binnen en schrik. In een broedkooi zitten de achterwand, de zijwanden en het plafond helemaal vol met honderden bloedspetters en ook op de vloer liggen een paar grote bloeddruppels in het zand. Ik ben bang dat de pop de man heeft doodgebeten. Ik heb het al meermalen meegemaakt dat een pop de bovensnavel van de man had afgebeten en dan leven ze niet lang meer. Mogelijk gebeurt zo iets door een paniekaanval van de pop, die de man op zeker moment voor een roofdier aanziet terwijl die het broedblok binnenkomt. Allerlei doemscenario's gaan door mijn hoofd. Ik open het blok en daar zit de pop op de eieren en de man er gezellig naast. Ik stuur ze het blok uit en toch zien ze er beiden gaaf uit. Bij nauwkeuriger onderzoek zie ik alleen een bloedplek op de vleugel van de man tussen de slagpennen. Gelukkig maar, dat geeft weer wat opluchting. Hierna heb ik de kooi schoon gemaakt. Ik vermoed dat er een bloedpen kapot is gebeten. Ik sta ervan te kijken dat dit

zoveel bloedvlekken op kan leveren. Het broedproces verloopt verder weer rustig.

Een ander koppel heeft twee jongen van drie weken oud uit hun eerste ronde. Tijd voor mij om aan hun tweede ronde te denken, want ook daarin wil ik graag dat alle eieren bevrucht zijn. Daarom knip ik nu bij zowel de man als de pop de afhangende broekbevedering weg, zodat die niet in de weg kan zitten tijdens de paringen. De donsbevedering rond de cloaca laat ik echter zitten. Als ik grasparkieten zie paren, dan maakt de man veel draaiende bewegingen net zo lang tot het contact er is met cloaca en dan is het zo gepiept. Als ik de donsbevedering weg zou hebben gehaald, dan heeft de man al snel contact met de blote huid en kan het zomaar zo zijn dat hij op de verkeerde plek het hoogtepunt bereikt en er geen bevruchting plaats vindt.

Een ander koppel heeft twee jongen van een week oud die ik moet ringen. Het

derde ei was niet uitgekomen, maar het vierde ei heeft weer een jong opgeleverd. Je ziet dan al wel veel formaatverschil tussen de pasgeborene en de oudere nestgenoten. Voor de zekerheid leg ik een wat groter kunstei in het nest dat als steunpunt kan dienen voor de aanwezige jongen. Een dag later is er nog een jong uitgekomen. Het zou mooi zijn als zij alle vier goed worden grootgebracht door dit ouderpaar. Van ditzelfde koppel heb ik ook nog twee bevruchte eieren overgelegd naar een koppel dat twee kleine jongen heeft en nog wat onbevruchte eieren die ik nu kan weggooien. Gisteravond ben ik niet bij mijn vogels geweest, want we moesten op visite. Daarom heb ik 's middags mijn vogels nagelopen.

De vogels in kooi één hebben twee jongen die tegen het uitvliegen aanzitten. Voor de veiligheid heb ik een plankje schuin in de broedkooi gezet. Dit doe ik als de jongen het blok uitgaan, dan hebben ze op de kooibodem toch een plek waar ze min of meer veilig kunnen wegkruipen.

Vandaag kom ik de schuur binnen en zie dat de jongen van kooi één uit het blok zijn gegooid door de pop. Zij is het blok aan het schoonmaken voor een nieuwe broedronde. Dat is een vrij normaal gedrag bij grasparkieten, hoewel niet alle vogels dat doen. De jongen zitten verstopt onder het schuine plankje en op dat plankje zit een beetje bloed. Ik pak de jongen en zie dat de blauwe is aangevallen en haar krop leeg is. Het andere jong is nog gaaf, maar ook zij heeft een lege krop. Bij de oudervogels zie ik geen bloed rond de snavel dus ik weet niet met zekerheid wie van de twee de aanvaller is. Voor de veiligheid zet ik de pop even apart en zet de jongen terug in het blok. Even later is de man de jongen aan het voeren. Dus dat gaat voorlopig goed. Bij controle blijkt het groene jong goed gevoerd te zijn en de blauwe wat minder. Een uurtje later zie ik dat het groene jong uit het blok is en op de grond zit te knabbelen aan het voer in de voerbak. De vader gaat nu ook eten en die vindt dat het jong in de weg zit en pikt een paar maal naar haar kop. Het jong richt zich op en probeert weer mee te eten. Weer pikt de vader naar het jong. Het jong besluit nu ergens anders in de kooi verder op zoek te gaan naar knabbelwaar zoals trosgierst en verspreide zaden. Mijn zorg gaat nu weer uit naar het aangevallen jong in het blok. Ik haal het er uit en zie dat het andere oog enigszins gezwollen is. Zou het dan toch de man zijn die aanvalt? Eerst pak ik wat oogzalf en behandel het jong hiermee, daarna zet ik het weer terug in het blok. Na een uurtje zet ik de pop er weer bij en die neemt gelijk de paarhouding aan en trekt alle aandacht van de man. Het is duidelijk dat de pop op haar top zit om aan de volgende ronde te beginnen. Voor de zekerheid had ik al een kunststijl in het blok gelegd, dat is vaak een reden voor poppen om in het blok te blijven en wel zo veilig als er jongen buiten het nest zijn. De pop gaat het blok in en voert daar gewoon het blauwe lichtgewonde jong. Ik blijf zeker een uur in de schuur om te zien hoe alles verloopt. De pop gaat vaak het blok uit en zoekt

dan de man op. Ze gaat ook een paar maal naar het jong op de grond, maar die blijft van zich af of vlucht onder het plankje. Dan gaat de pop weer naar de man of gaat het blok in. Ik probeer het blauwe jong uit het blok op de grond te plaatsen om te kijken of ze met haar nestmaatje mee gaat knabbelen. De pop vliegt gelijk naar de grond en valt het blauwe jong dat wegvlucht aan. Daarom besluit ik haar weer terug in het blok te zetten. De pop gaat ook het blok in en laat daar het jong gewoon met rust. Na het avondeten ging ik weer kijken en het blauwe jong was uit het blok en toegetakeld op de kop en een vleugel. Bij man en pop zat er geen bloed bij de snavel. Toch vermoed ik dat de pop de aanvaller is geweest. Daarom zet ik de pop nu apart en het jong stop ik onder het schuine plankje op de kooibodem. De man mag nu in zijn eentje de verzorging op zich nemen. Hopelijk gaat het jong zich nu niet apathisch gedragen, maar heeft het nog genoeg puf om te knabbelen. De krop van het jong is nog half gevuld en ik hoop dat als ik vanavond nog eens ga kijken dat de krop dan vol zit. Om 20.30 uur zie ik dat de man het groene jong vol stopt, de blauwe geeft hij niets. Ik bedenk dat die blauwe veel stress heeft gehad en houd zijn snavel in het drinkwater. Gulzig drinkt hij hiervan en ik zet hem terug in de kooi. Bijna gelijk begint de man het blauwe jong goed vol te voeren. Zo kan die ook weer goed de nacht in. Het was me nog opgevallen dat het gezwollen oog nu al weer beter was.

Het aanvallen wat sommige poppen doen wordt mogelijk veroorzaakt door een te hoge broeddrift. Misschien is het een goed idee om in het vervolg als de jongen drie weken zijn te stoppen met het geven van eivoer. Mogelijk dat dan bij de pop de broeddrift niet zo hoog oploopt. De twee jongen zijn ondertussen zelfstandig geworden en ontwikkelen zich prima. Ze zijn zelfs forser en breder dan hun ouders. Dat belooft wat voor de toekomst.

Tekst en foto's: Jan Bouwmeester
Wordt vervolgd!

De lengte van de stoppels op de kop en de ruimte daartussen wijzen op de goede kwaliteit van dit jong van 22 dagen.

Hetzelfde jong, nu 27 dagen oud.

Op het nippertje gered van een aanval door schoonmaakwoede van de moeder.

Tja, na zo'n aanval door de pop moet de man het grootbrengen maar alleen doen.

Het fokken van tangara's.

Tangara's behoren tot de meest kleurrijke vogels ter wereld. Behalve uiterlijke schoonheid zijn het ook fascinerende vogels, vol dynamiek. In de volière is het een flitsende verschijning. De tangarafamilie bevat meer dan 240 soorten die in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika in het wild voorkomen. Hoewel er de nodige verschillen tussen de onderlinge soorten zit, zijn er duidelijk een aantal overeenkomsten. Ze zijn zeer kleurrijk, levendig, temperamentvol, communiceren middels hoge tonen (dragen het verst in de jungle), hebben kleine legsels, leven in de boomkruinen (canopy) en hun overgrote, zo niet gehele voeding bestaat uit vruchten, bessen en insecten. Geen zaadeters dus, hoewel hun snavel dit wellicht wel doet vermoeden.

1-0 veelkleurentangara.

Inleiding

Tangara's zijn van nature actieve vogels. Het soort voedsel wat je eet bepaalt voor een belangrijk deel hoe je gedrag is... Een predator (roofvogel, roofdier) haalt veel energie uit zijn voedsel, 1 x per dag (of minder) scoren is voldoende, je kunt de rest van de dag slapen (uil, leeuw). Als je leeft van voedsel wat minder energie bevat dan moet je, of veel meer eten (koeien, ganzen), of het rustiger aan doen (luiaard). Aangezien vruchten en bessen niet veel energie bevatten, moet je veel eten en bewegen om voldoende energie binnen te krijgen. Insecten leveren weliswaar meer energie, maar hier moet weer op gejaagd worden. Aangezien het (bijna) niet waait in een jungle moeten de zaden op een andere manier gedistribueerd worden. Vogels spelen hier een belangrijke rol in, door het eten van vruchten en bessen.

Binnen de 240 tangarasoorten zijn er zo'n 50 die ook de naam "Tangara" in hun Latijnse omschrijving dragen: *Tangara arthus* (goudtangara), *Tangara chilensis* (paradijs tangara) etc. Deze 50 soorten komen alleen in Midden- en Zuid-Amerika voor. Binnen deze Tangara groep zijn er soorten die schuw zijn, bijvoorbeeld de paradijs tangara (*T. chilensis*), turquoisetangara (*T. mexicana*), groengeletangara (*T. schrankii*) en de duidelijk tammere vogels, bijvoorbeeld de goudtangara (*T. arthus*), veelkleurentangara (*T. fastuosa*), vuurkruintangara (*T. parzudakii*) en de blauwkoptangara (*T. cyanicollis*).

De schuwere tangara's leven meer in de dichte jungle, de tammere in de meer open gebieden. Het moge duidelijk zijn dat de tammere vogels makkelijker in gevangenschap tot broeden overgaan en hun jongen groot brengen dan de schuwere. De schuwere soorten hebben meer ruimte en privacy nodig, maar ook dan is voortplanting mogelijk.

Tangara's zijn in het verleden op grote schaal geïmporteerd, helaas is hier weinig meer van over. Het blijkt lastig te zijn om in gevangenschap een biotoop te creëren die rekening houdt met hun natuurlijke gedrag. Het werd veelal gezocht in een zo groen mogelijke omgeving en dat toont, laten we wel wezen, ook het mooist. Echter, mijn ervaring opgedaan over de afgelopen 10 jaar, hebben mij geleerd dat je een paar zaken echt goed op orde moet hebben, zoals hygiëne, complete voeding, rekening houden met hun territoriale gedrag en goede ruimtes. Dit hoeven geen beplante ruimtes te zijn, sterker nog, dan kan zelfs tegenwerken (schimmelinfecties). Heb je dit wel goed voor elkaar, dan zijn het sterke vogels die een respectabele leeftijd kunnen bereiken en waar je vele jongen mee kunt fokken.

Tot nu toe weinig nageslacht

Tangara's werden vaak in mooi beplante ruimtes/kassen gehouden, vaak gezelschapsvolières. Echter, deze mooie ruimtes lenen zich niet echt om te fokken en zeker geen grote aantallen, zoals ik verderop zal verduidelijken. Er zijn echter ook weinig mensen die zich intensief hebben ingezet om grotere aantallen te fokken. Incidentele foksuccessen zijn leuk en in de tijd dat er nog voldoende import bij de handelaar zat, was dit ook geen probleem. Nu dus wel.

Kwetsbaar/sterk?

Tangara's kunnen in gevangenschap wel 14 jaar of ouder worden. Bij de meeste eigenaren is dit echter nooit gelukt. Een aantal zaken spelen hierbij een rol:

Goed voedsel

Lijkt voor de hand liggend, maar is bij deze soorten niet eenvoudig om een compleet voer aan te leveren waarbij de vogels ook op langere termijn geen tekorten oplopen en hun jongen groot mee kunnen brengen. Ik bereid elke dag vers voer en dit kost veel tijd.

42

Jonge veelkleurentangara's.

1-1 veelkleurentangara's links en rechts ♀.

Schimmelinfecties

Tangara's zijn gevoelig voor schimmelinfecties, waarschijnlijk hebben ze in de (steriele) boomkruinen van de jungle hier weinig last van, ze zijn in elk geval duidelijk vatbaarder dan andere soorten vogels. Een schimmelinfectie loop je op door de sporen van de schimmels die in de lucht zweven in te ademen, of door beschimmeld fruit te eten. Een schimmel kan dan gewoon binnen in een vogellichaam ontkiemen, bijvoorbeeld in de longen. Hygiëne is duidelijk van belang. Een schimmelinfectie in de longen heeft als gevolg dat de vogel begint met proesten, eerst incidenteel, maar al snel komt het vaker voor. In stresssituaties zal de vogel hevig gaan proesten en uiteindelijk stikt de vogel. Met name in de periode einde herfst /begin winter speelt dit. Een schimmelinfectie van de luchtwegen kan wellicht in het begin lijken op luchtpijpmijt. Het is verschil is snel duidelijk, een schimmelinfectie is progressief, het wordt snel erger. Luchtpijpmijt is dit niet, vogels hebben er last van, maar is niet snel dodelijk. Een schimmelinfectie is goed te genezen met o.a. het geneesmiddel Fungizone, een vloeibare suspensie. Ik doseer dit als volgt: 6-8 druppels uit de pipet op 100ml water. Meestal doe ik nectar door het water zodat er meer opgenomen wordt. De kuur moet 3 weken worden aangehouden, anders begint de schimmel gewoon weer opnieuw te groeien. Fungizone is verkrijgbaar bij de reguliere apotheek, maar normaal gesproken alleen op doktersrecept verkrijgbaar. Soms lukt het ook in overleg met een apotheker om het zonder recept mee te krijgen, onder voorwaarde dat het voor dieren gebruikt kan worden. Als het niet lukt, dan kan het ook bij een dierenarts besteld worden.

Atoxoplasmose

Atoxoplasmose is net als coccidiose een protozoaire infectie. Protozoaire komt van protozoa, wat eencellig micro-organisme betekent. Dit zijn "oerdiertjes", groter dan bacteriën maar weer kleiner dan eieren van wormen. Atoxoplasmose wordt ook wel dikke leverziekte genoemd, omdat de besmette vogel bij een sectieonderzoek vaak een sterk vergrote lever heeft. Deze besmetting is in het verleden de nummer één doodsoorzaak bij mijn tangara-bestand geweest (sectie) en niet alleen bij mij. Bijna niet uit te roeien, omdat het zich door het

hele vogellichaam verplaatst en ook op plaatsen zit waar weinig doorbloeding voorkomt, zoals in de pezen. Besmetting vindt plaats via de ontlasting. Er zijn bepaalde soorten die er extra gevoelig voor zijn, zoals de paradijs-, en zwaluwtangara. Andere soorten (blauwkap, saffraan, rode, blauwgrijze) lijken er veel minder vatbaar voor te zijn. Het beste medicijn om deze ziekte onder controle te houden is ESB3, maar dit en andere geneesmiddelen tegen deze parasiet zijn alleen effectief op plaatsen waar doorbloeding plaats vindt. Het zou mij niets verbazen als deze ziekte één van de belangrijkste redenen is dat van bepaalde soorten er nu bijna geen tangara's meer over zijn. Ik heb inmiddels ervaring met de verschillende doseringen, er is een hoge dosering die met name voor coccidiose bedoeld is (2 x 5 dagen met 2 dagen rust) en een lage dosering (langere tijd periodes 5 dagen met 2 dagen rust) voor atoxoplasmose. Het nadeel van de lage dosering is dat de vogels op een gegeven moment steriel (tijdelijk onvruchtbaar) worden en dat je het toch nooit 100% uit kunt bannen. De ziekte slaat toe op een moment van zwakte en zorgt dan voor de dood in een korte periode. Ik geef nu af en toe (alleen als ik het nodig acht en maximaal een paar keer per jaar) een kuur in de hoge dosering en dat bevalt goed. ESB3 heeft overigens de voorkeur t.o.v. andere Natrium-Sulfa gebaseerde middelen, aangezien het een neutrale smaak heeft, andere zijn soms bitter. ESB3 is niet meer in kleine zakjes van 2,5 gram te verkrijgen, maar wel in zakjes van 250 gram, wat veel handiger is. De hoge dosering voor gebruik over 2x5 dagen, 2 dagen rust, is 1 gram/liter water. Vooral vruchten- en insecteneters (tangara's, toekans, nachtegalen) zijn gevoelig voor atoxoplasmose, andere soorten zoals kardinalen hebben hier totaal geen last van. De vogel kan deze geruime tijd bij zich hebben, waarbij een vermindering in conditie op kan vallen. In de laatste fase (dag) krijgt de vogel ook last van evenwichtstoringsen. Een donkere vlek op het onderlichaam van de sterk vergrote lever is meestal zichtbaar.

Juiste ruimte.

Tangara's zijn duidelijk geen opportunisten, dieren die zich overal weten te handhaven zoals spreeuwen, Nijlgansen, kraaien etc. Verkeerde soorten bij elkaar, of ook binnen de eigen soort,

Paradijstangara.

zijn verkeerde combinaties fataal. De dominante vogel veroorzaakt meestal zoveel stress bij een minder dominante vogel dat deze sterft door de stress. Je vindt ze dan binnen een paar uur dood, nog puntgaaf op de grond. Tangara's zijn hier bijzonder gevoelig voor. Een belangrijke doodsoorzaak, zeker in gezelschapsvliëres. Tangara's kunnen overigens wel redelijk tegen koude, ik heb foto's van mijn paradijstangara's in de sneeuw. Echter de vogels moeten winters dan wel de bescherming van een verwarmde binnenruimte hebben waar het niet kouder

wordt dan 10-15 graden. Bovendien lukt dit ook alleen maar als ze het gehele jaar buiten hebben gezeten. Hoewel ze het dan wel aankunnen, verdient het niet de voorkeur. Sterker nog, het is een gemiste kans als de vogels in december nog buiten zitten, want dan begint hun broedperiode!

Aanwakkeren en op peil houden broeddrift

Soms moet de eerste broeddrift wat aangewakkerd worden. Je kunt soms vogels tijdens met nestmateriaal rond zien vliegen, maar het zet niet door. Daar kunnen uiteraard meerdere redenen aan ten grondslag liggen (geen geschikte nestgelegenheid, nestplaats, verstoring, seizoenswisseling etc.). Belangrijk is dan om de vogels wat extra te voeren, vooral witte meelwormen over een periode van een paar weken kan dan zeker de doorslag geven. Als ze eenmaal zijn begonnen en er volgt geen ernstige verstoring en je blijft voldoende eiwitrijk voedsel geven en er zijn voldoende lichturen en warmte, dan gaan ze maar door.

Het fokken

Om er goed mee te kunnen fokken is een aparte ruimte noodzakelijk. Om aantallen te kunnen fokken moet je deze ruimte ook nog eens makkelijk op kunnen delen waarbij je de pop en de man kunt scheiden zonder de man uit te hoeven vangen. Als je de man in de broedperiode uit moet vangen, veroorzaakt je veel stress bij de vogels, waardoor de broedcyclus kan worden afgebroken. Een broedcyclus kan wel 8 ronden duren, wanneer het voedsel voldoende eiwitrijk is en er voldoende lichturen zijn, dan moet je de vogels zelfs stoppen. Ik gebruik voor de tangara's vluchtjes van 4 x 0,6 x 0,6 meter (l x d x h) die ik in 4 delen kan opdelen, of soms zitten 2 koppels naast elkaar in vluchtjes van 2 x 0,6 x 0,6 meter (l x d x h) die ik in 2 delen kan opdelen. De verschillende koppels kunnen elkaar niet zien. De ruimtes zijn nauwelijks van groen voorzien, alleen wat kunstgroen rond de nestkorfjes. Het scheiden van de man en de pop is nodig, omdat de man bijna altijd na de eerste of tweede ronde te broeddriftig wordt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het gebruik van meelwormen en dat ook hij bijna niets te doen heeft. Het wachten begint hem dan wellicht wat te lang te duren. Terwijl de pop in de derde ronde nog maar een ruime week zit te broeden, begint de man weer te baltsen en met nestmateriaal te slepen. Als je dan niet ingrijpt, dan gaat de ronde verloren. Dit gedrag komt overigens bij meer vruchten- en insectenetters voor. Ik plaats dan

Tangara maaltijd.

een tussenschot zodat de pop ongestoord verder kan gaan met broeden en de jongen groot kan brengen. In het tussenschot zitten wel gaatjes zodat de man nog wel betrokken blijft bij het proces. Hij zit dan soms met voer in zijn bek te wachten om aan de jongen te voeren, maar hij mag er niet meer bij. Hij blijft in elk geval wel in broedstemming door deze constructie. Na 2 weken vliegen de jongen uit. Een gezond jong zit hoog, niet op de grond en stevig, hoog op zijn poten. Na 3-4 weken laat ik de man er weer bij. Hij doet de jongen niets, maar meestal voert hij ze ook niet. Dus als de pop weer gaat broeden, moeten de jongen zelfstandig zijn. Dit zijn ze meestal na 4-5 weken. Ik laat de jongen bij de ouders totdat de pop weer ongeveer 1 1/2 week gebroed heeft. Een nog niet zelfstandig jong kan eventueel ook bij oudere broers/zusters geplaatst worden, een bedelend jong wordt dan door hun gevoerd. Dit gebeurt in het wild ook (helpers). In 2007 heb ik van 1 koppel blauwkoptangara's 11 jongen binnen 1 seizoen kunnen fokken en dat terwijl deze vogels maar 2 eieren per legsel hebben. Er waren meerdere rondes waarbij er maar 1 jong groot gebracht werd, maar elk jong telt. De jonge vogels zijn al snel broedrijp. Een jonge pop (februari 2007) had haar eerste nest met een importman toen ze nog maar 9 maanden oud was.

Succesfactoren

Alles valt en staat natuurlijk met een goed koppel en de ene soort is de andere niet. Paradijstangara's zijn bijvoorbeeld aanzienlijk lastiger om te fokken dan blauwkoptangara's, maar ook hier is het mogelijk om onder dezelfde condities te fokken. Naast een goed koppel is het ook belangrijk dat de vogels jouw opfokvoer accepteren en aan hun jongen voeren. Vooral het laatste is lastig. Instinctief zullen ze op jacht willen gaan naar (kleine) insecten, maar dit is eigenlijk niet te realiseren in gevangenschap. Na een tijdje heb ik ontdekt dat de blauwkoptangara's geen levende buffalo's aan hun jongen voeren, maar wel de diepvries variant. Dit, in combinatie met een eigen gemaakt eivoer en diepvries pinkies (naast het fruit), zorgt er voor dat de jongen nu nagenoeg 1 op 1 groot gebracht worden.

December

Het broedseizoen van tangara's in het wild begint in december. Instinctief voelen ze dit nog steeds aan, ook al zitten ze aan de andere kant van de

43

1-0 blauwkoptangara.

evenaar. Uiteindelijk lukt het wel om ze te wennen aan onze seizoenen, echter het is een enorm gemiste kans al je er geen gebruik van maakt! Bij mij begint het broedseizoen dus (in huis, 20 graden) in december. En zoals duiven bij ons, die ook maar 2 eieren leggen, hebben ze een heel lang broedseizoen. Echter, als je onze seizoenen voor tangara's aanhoudt (mei - juli) lukt het je ook niet om aantallen te halen. Ze ruien dan namelijk ook nog vaak in mei. Ze krijgen het hele jaar door veel lichturen. Het licht gaat langzaam om 6:45 AM aan en dimt weer langzaam rond 10:30 PM, m.b.v. een Rimo dimmer.

Paradijstangara's

Paradijstangara's zijn aanzienlijk lastiger om te fokken. Het zijn veel schuwere vogels die snel schrikken en in paniek raken. Problemen die ik in het verleden al heb gehad waren o.a.:

- eitjes op de grond als de pop schrok en (te) snel van het nest kwam. Oplossing: diepere nestkommen.
- Eitjes botsten tegen elkaar aan als de pop (te) snel van het nest kwam. Gevolg, dood kuiken in het ei. Oplossing: houd de vogels nu in een hoge vlucht van 4 x 0,6 x 0,6 meter (l x d x h) waarin ze al meer dan een jaar zitten zonder ze te hebben gevangen of opgejaagd. Vogels zijn een stuk rustiger geworden.

Een volgend probleem zit hem in de voedselacceptatie m.b.t. de jongen. Hoewel ze zelf goed mijn eivoer met diepvries buffalo's en pinkies nemen, is dit vaak niet voldoende voor de jongen in de eerste dagen. Als de jongen wat ouder zijn dan wordt dit wel goed gevoerd. Toch komen ze hiermee nog wat te kort. Ik heb geprobeerd om eieren van de paradijstangara onder te brengen bij de blauwkop. De eieren werden goed geaccepteerd en uitgebreed door de blauwkop pop. Echter, zodra de eieren uitkwamen werden de jongen gedood. Geen succes dus. Een kennis uit Italië, die ook met blauwkop-, en paradijstangara's fokt, heeft de eieren wel eens bij de roodpootsuikervogel ondergebracht. Dit gaat wel goed. Echter, suikervogels zijn ook schaarse vogels geworden, dus dan wordt het een lastige keuze. Het beste middel tot nu toe is het bijvoeren van de jongen met een kropnaald. Ik gebruik hiervoor handopfok van Avian. Hiermee had ik achteraf in het verleden

veel meer jongen het leven kunnen redden. De laatste ronde van de paradijstangara's heb ik 3 x per dag de jongen bijgevoerd met de kropnaald. De jongen groeiden snel en vlogen al met 12 dagen uit. De ouders voerden goed en namen alle voedsel aan. Na het uitvliegen ben ik gestopt met bijvoeren. Na 1 dag zag ik dat het niet goed ging en ben weer bij gaan voeren. Dit heb ik daarna nog 7 dagen gedaan en toen ging het wel goed. Wel vreemd dat het bijvoeren nodig is, omdat de ouders hetzelfde voedsel aan de jongen geven als de blauwkoptangara's. Wellicht dat 1 van de ouders last van een bacteriële infectie heeft en hiermee steeds de jongen geïnfecteerd. Maar goed, als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan.

Twee pas uitgevlogen paradijstangara's.

Zwaluwtangara's

Dit is een totaal andere tangarasoort. Hij is in elk geval wel ingedeeld bij de tangara's, maar verschilt duidelijk met de overige soorten. De Latijnse naam, *Tersina viridis*, geeft ook aan dat de vogel tot een andere groep behoort. Deze groep bestaat alleen uit de zwaluwtangara. De meest duidelijke verschillen t.o.v. de andere tangara's zijn, het is een holenbroeder (de enige tangara soort die dit doet), ze hebben een uitgebreide bals, de snavel is enorm breed, vergelijkbaar met die van onze zwaluwen. Hiermee vangen ze hun insecten in de vlucht. De vlucht van deze vogel lijkt totaal niet op die van onze zwaluwsoorten, qua vlieggedrag lijken ze wellicht nog het best op duiven. Deze eigenschap zorgt er ook voor dat ze goed in gevangenschap te houden zijn, ook in kleinere ruimtes.

Het is een interessante vogel. In een horizontaal nestblok maken ze een nest van kokosvezel, wat bestaat uit een hoofdnest en vaak nog een kleiner subnestje bij de ingang. Net zoals ijsvogels kunnen de jongen vrij snel rondkruipen en dat doen ze dan ook door bijvoorbeeld in het nestje bij de ingang te gaan zitten. Ze leggen meestal 3 witte eieren die iets meer dan 14 dagen bebroed worden. De jongen blijven 3 weken in het blok, maar zijn dan ook meteen heel compleet als ze er uit komen. Net zoals de ijsvogel heeft het mannetje een azuurblauwe kleur, die soms groenig lijkt en bij een andere lichtinval diep blauw. In 2008 heeft 1 koppel 9 jongen groot gebracht met dank aan Diergaarde Blijdorp en Iko Jonker. In 2009 zijn er 8 jongen uitgevlogen. Verhoudingsgewijs worden er meer poppen dan mannen geboren, 1 man op 2 poppen tot nu toe.

Suikervogels (o.a. *Cyanerpes cyaneus*, *Cyanerpes caeruleus*)

Suikervogels (Eng. Honeycreepers) zijn prachtige vogels die ook tot de tangara soorten gerekend worden. Deze vogels lijken wellicht erg kwetsbaar met hun lange dunne snavels en kleine voorkomen. Het tegendeel is waar! Ze zijn reuze sterk en kunnen makkelijk 14 jaar oud worden

Jonge kleurende blauwkoptangara.

1-0 roodpootsuikervogel

en blijven tot het laatst productief. Naast een schitterend voorkomen zijn het ook interessante vogels om naar te kijken. Ze hebben een boeiende bals, waarbij bijvoorbeeld de roodpoot man de gele onderkant van zijn vleugels laat zien. In de volière gaan ze op zoek naar nectar in alles wat bloeit. Ook de jonge vogels die binnen in gevangenschap zijn geboren, weten instinctief waar ze moeten zijn. Er zijn een paar spelregels waar je je aan moet houden. Geen mannen bij elkaar (dood door stress binnen een paar uur) en elke dag verse nectar aanmaken. Ik gebruik hiervoor de kolibrienectar van Orlux. Ze leggen, net als de andere tangarasoorten meestal 2 eieren die door het vrouwtje bebroed worden. Het zijn uitstekende oudervogels die gemakkelijk hun jongen met onderstaand voer groot brengen. De man wordt na een paar ronden te broeddriftig als hij meelwormen krijgt, dan moet de man van de pop gescheiden worden. De pop brengt haar jongen zonder problemen groot. Een goed koppel kan wel 10 jongen per jaar groot brengen.

Krop versus snavel

Zaadeters, en sommige fruiteters (toerako's) voeren hun jongen via de krop. Bij dit soort vogels is het veel eenvoudiger om jongen groot te krijgen in gevangenschap. Insecteneters voeren hun jongen via de snavel. Eerst moet een prooi bemachtigd worden alvorens deze gevoerd kan worden. Daarnaast bevatten bijna alle voedseldieren die in gevangenschap worden gebruikt te weinig vitamines en mineralen om de jongen groot te brengen. Zonder extern aanleveren van deze vitamines en mineralen krijg je misvormde jongen, vooral ongepoederde meelwormen zijn berucht.

Resultaten veilig stellen

Is het uiteindelijk gelukt om jonge vogels op stok te krijgen, verspeel ze dan niet door de jongen te lang bij de ouders te laten, of door de jongen te lang bij elkaar te laten. Het lijkt ongevaarlijk, echter in het verleden zijn er veel tangara's (en andere insecteneters) op deze manier verspeeld. Je kunt ook jonge vogels onnodig verliezen als ze nog maar een beperkte voedselacceptatie hebben. Als ze opeens ander voer krijgen en het bekende is er niet meer, dan kun je ze ook verspelen. Ze leren vaak van elkaar, dus als je ze bij wat andere, niet rivaliserende soorten zet, leren ze gevarieerder eten.

Jeugdruil

De jeugdruil kan fataal voor een vogel worden, indien deze niet voldoende vitamines en mineralen krijgt. Vooral vitamine B is onmisbaar. Een tekort wordt zichtbaar als de jonge vogel evenwichtstoornissen krijgt. Als dit niet snel verholpen wordt (meestal is het al te laat als je het ziet), dan wordt het chronisch en is de vogel niet meer te herstellen. De jeugdruilproblemen heb ik overigens niet bij mijn tangara's gehad, maar in het verleden wel met Amerikaanse prachtvinken. Reden om er toch even voor te waarschuwen. Dit probleem ontstond in een gezelschapsvolière. Omdat er van alles aangeboden werd, ging ik er

van uit dat er ook van alles gegeten werd. Jonge Mexicaanse nonpareils en lazulivinken bleken echter alleen maar (ongepoederde) meelwormen te eten en dan overleefde je de rui niet.

Mijn voer

Ik voer mijn tangara's dagelijks vers fruit (appel, peer), (eigengemaakt) eivoer, diepvries pinkies (Top Insect), diepvries buffalo's, levende (bepoederde) meelwormen en Tovo universeel. Het levend voer krijgt zemelen, sla of een stukje appel. De levende meelwormen voorzie ik eerst van een paar druppels tarwebloemolie voor een goede hechting, vervolgens bepoeder ik ze elke dag met een vitamine- en mineralenmix. Die bestaat uit dit moment uit Oropharma Omni-fit, Avian Nutriboost, en Aves insectenstrooipoeder. Sommige soorten accepteren alleen maar witte meelwormen.

De diepvries buffalo's en pinkies spoel ik enige tijd met lauw water. Hierdoor komt er extra vocht bij en is het geheel meteen ontdooid. Vervolgens worden de pinkies en buffalo's voorzien van een beetje vitamine- en mineralenmix en dan wordt dat in het eivoer met elkaar vermengd. Goed vochtig, hapklare brokjes en veel beter voor insecteneters dan een standaard rui gemaakt eivoer. Meer is niet nodig en soms worden de resultaten alleen maar minder als je meer geeft. Als je te veel keus geeft kan een oudervogel ook voor een specifieke voorkeur gaan, waar net te weinig bouwstoffen in zitten, zodat de jongen het niet redden. Jonge vogels die uitvliegen, moeten meteen sterk staan en sterk zijn. Een buitje hindert niets, als de jonge vogel maar genoeg bouwstoffen heeft meegekregen. Het eigengemaakte eivoer wordt als volgt gemaakt: (in glazen schaal met deksel) 180gr couscous (supermarkt) en 275ml water er aan toevoegen en dan in elk geval een uur laten staan, zodat het er goed in kan trekken. Vervolgens 6 eieren (middelgroot) toevoegen en 2-3 minuten mixen, een paar minuutjes laten staan en dan 7 minuten in de magnetron (vol vermogen). Als het goed gegaan is heb je een mooie "eierencake". Eerst af laten koelen en dan in kleine stukjes malen met een foodprocessor. Vervolgens 6 schepjes Aves Opfok er door en dan kan het meteen de diepvries in, zodat je elke dag vers eivoer hebt. Het voordeel van dit eivoer t.o.v. de in de handel verkrijgbare voeders, is dat dit verse product veel vocht bevat, makkelijk door de vogels in de bek wordt genomen en gevoerd wordt aan de jongen. Dit eivoer kan voor veel soorten vogels gebruikt worden, maar is vooral uitermate geschikt voor vruchten- en insecteneters. Het is een oorspronkelijk recept voor eivoer van Aves, aangepast voor vruchten- en insecteneters door Ger Tummers. Het maken van het eivoer lijkt veel werk, echter dit valt in de praktijk reuze mee. De gehele verzorging is wel veel werk, maar het levert wel de resultaten op die ik graag wil: bijna geen uitval en sterke gezonde jongen.

Alex Mulder
Tanager_Pictures@yahoo.com

Mail ons via:
jeugdpagina@
nbvv.nl

NBvV-jeugd Twittert!

Je kunt ons nu ook op Twitter volgen.
De link is http://twitter.com/jeugd_NBvV

HET MOET NIET VEEL GEKKER WORDEN: 'Spionerende' duif opgepakt in India

NEW DELHI - De politie in India houdt een duif vast die verdacht wordt van spionage voor buurland Pakistan. De vogel wordt bewaakt door gewapende beveiligers. Dat melden lokale media.
De duif had een adres en telefoonnummer uit Pakistan op zijn lichaam gestempeld en een ringetje om zijn poot. De politie denkt dat het beest met een bericht over de grens vloog. De duif werd gevonden door een bewoner van de Indiase provincie Punjab, gelegen aan de grens met Pakistan.

Vogelnieuws

In BN-De Stem lezen we het volgende bericht:

MIDDELBURG - Dat voetballiefhebbers van alles oranje verven moeten ze zelf weten, maar van dieren moeten ze afblijven. Coby Louwerse van vogel- en zoogdierenopvang De Mikke in Middelburg is boos. "Pure dierenmishandeling." Gisteren is bij De Mikke een volwassen zilvermeeuw binnengebracht, helemaal besmeurd met oranje verf. Niet eens waterverf, dus het is er ook nog eens niet af te krijgen. Althans, Louwerse weet niet hoe. "Het plakt enorm. Ik moet deskundigen raadplegen om te weten wat ik eraan kan doen. Iemand van een verfwinkel of zo." Ze is ervan overtuigd dat de meeuw niet in de verf is gevallen. "Dan zouden zijn poten ook oranje zijn, maar die zijn schoon."

Dit is door mensen gedaan." De meeuw is gevonden op de Mortiere in Middelburg, bij de meubelboulevard. Zijn verenpak is nu lek. Als hij nat wordt, dringt water door tot zijn huid en wordt hij ziek. Louwerse hoopt dat ze de verf eraf krijgt. "Als hij schoon is, kan hij weer meeuw zijn. Misschien moet hij de rest van het jaar wel blijven, tot hij in de rui gaat en nieuwe veren krijgt. Ik wil hem in ieder geval een kans geven. Laten inslapen is te gemakkelijk. Dan is er weer een dier slachtoffer van de mens."

VOGELNIEUWS

LET OP! OVERSTEKENDE JONGE VOGELS

De nieuwe natuur van de Sint Jacobspolder is succesvol voor kustbroedvogels. De jonge kluten die net geboren zijn, gaan nu zelf op zoek naar voedsel. De autoweg naast het gebied is daarbij een obstakel. Natuurmonumenten heeft samen met Waterschap verkeersborden geplaatst en bericht daarover het volgende:

Het nieuwe natuurgebied Sint Jacobspolder (Zeeland) bleek vorig jaar al een succes te zijn met maar liefst meer dan 100 paar broedende kluten. Ook broedt er een kleine kolonie kokmeeuwen en plevieren, zoals strand- en bontbekplevier. Het natuurgebied is in 2007 aangelegd met precies dit doel: een hoogwatervluchtplaats voor steltlopers en broedgebied voor kluut en kokmeeuw bieden.

De meeste eieren van de nesten zijn uitgekomen en het is een drukte van jewelste met jonge vogels. Jonge kluten verlaten onmiddellijk het nest om zelf voedsel te gaan zoeken. In het natuurgebied zijn er insecten en kleine kreeftjes te vinden. Maar de vogels zoeken ook in de slikken van de Westerschelde en moeten daarvoor een weg oversteken. Veel jongen sterven bij deze overstek.

Bewoners uit het nabij gelegen Baarland wilden hier graag wat aan doen en attendeerden Natuurmonumenten erop. Samen met het Waterschap Zeeuwse Stroom zijn er borden ontwikkeld die langs de Zeedijk zijn geplaatst. Zo wordt automobilisten gevraagd snelheid te minderen en gaan er hopelijk minder kleine vogels dood.

...genet ook nog...
...sche stappen? Daarvoor is het nog te vroeg, aldus de penningmeester. "We gaan eerst de uitspraak grondig bestuderen." De pijp is nog...
...richten...
...zondering maakt, dan...
...ook voor kleine zaken. Anders is het een schending van het gebod...
...op

Een nieuw soort vogel: de 'Van Marwijk kanarie'

BERGEN OP ZOOM - De 'Van Marwijk kanarie'. Een vogelkweker uit een dorp tussen Bergen op Zoom en Roosendaal heeft een heel nieuw soort kanarie gefokt, met fel oranje veertjes. En omdat de man niet alleen vogel-, maar ook grootvoetballiefhebber is, heeft hij zijn kanariemutatie in deze tijd van Oranje gekleurd vernoemd naar de bondscoach. Hij wil de beestjes te zijner tijd aan de echte Bert van Marwijk laten zien. De kweker wil zijn naam en woonplaats niet genoemd hebben, zegt Bergenaar Hans van der Stroom, hoofd bondsbureau van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Dit uit angst dat dieven de bijzondere vogeltjes uit zijn volière komen halen. "Zulke dingen gebeuren regelmatig."

De 'Van Marwijk kanarie'.
foto Piet Onderdelinden

Onze mening? Inderdaad: pure dierenmishandeling. Waar de "Oranjeekte" al niet toe kan leiden... Overigens doen wij het als vogelliefhebbers toch een stuk slimmer. Een beetje kleurkanarieliefhebber kan de Oranjeprima prima van dienst zijn. En wat denk je? Toen we de Duitse Kulf van de foto in het nieuws brachten als een nieuwe Oranje-mutatie ter gelegenheid van het WK, sprong de pers daar meteen op in. De telefoon stond echt niet stil. We hebben ze uitgelegd dat er veel serieuze liefhebbers zijn die al jarenlang mooie en gezonde kanaries kweken en deze prima verzorgen. Doodnormaal in onze kringen, daar hoef je geen vogel voor te mishandelen!

Henk van der Wal bekijkt een
deel van de collectie van de
Grote Kanarie Tentoonstelling
(foto: Kees Moeliker - NMR)

43

VAN SERINUS CANARIA NAAR SERINUS CANARIA DOMESTICA

Beschrijving van de natuurhistorische ontwikkeling van de kanarie

Inleiding

Van 28 maart t/m 26 september 2010 is in het Natuurhistorisch Museum te Rotterdam een expositie ingericht die de naam "De Grote Kanarie Tentoonstelling – natuur & cultuur van een volksvogel" heeft meegekregen.

Directe aanleiding tot deze expositie is een schrijven van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers geweest. In een eerder stadium was deze bond benaderd door één van haar leden, een zangkanarie liefhebber, die zijn verontrusting uitsprak ten aanzien van het feit dat de belangstelling voor de cultuurhistorische geschiedenis en voor het houden en fokken van zangkanaries anno 2010 snel terug loopt. Is het niet mogelijk hier aandacht aan te besteden? De bond richt daarop een verzoek aan het Natuurhistorisch Museum te Rotterdam om te overwegen een expositie rond de kanarie in te richten.

De directie van het museum pakt dit verzoek op en besluit een expositie rond de kanarie in te richten, waarbij niet

alleen de cultuurhistorische ontwikkeling van de kanarie wordt belicht, maar ook de natuurhistorische ontwikkeling. Dit laatste is uiteraard hun specialiteit, al is de collectie van het museum nu niet direct gericht op de kanarie.

Om het natuurhistorische aspect rond de kanarie goed tot z'n recht te laten komen nam men contact op met diverse collega musea en zo zijn tijdens de tentoonstelling delen van collecties in de vorm van historische (opgezette) kanaries en kanariebalgen (opgevlude huiden) aanwezig uit het Übersee Museum te Bremen, het Zoologisch Institut und Zoologisch Museum der Universität Hamburg, het Zoologisch Museum te Amsterdam en Naturalis te Leiden.

Voor de cultuurhistorische ontwikkeling van de kanarie is een samenwerking tot stand gekomen met diverse Nederlandse verzamelaars van (kanarie)boeken en gebruiksvoorwerpen voor de vogelsport. Door de combinatie van de natuurhistorische en de cultuurhistorische ontwikkeling van

de kanarie, is op deze wijze een unieke expositie ontstaan. Een dergelijke expositie is in Europa nog niet eerder tot stand gekomen. Wel zijn bijvoorbeeld in Duitsland een aantal specifieke kanarie-musea, maar die richten zich uitsluitend op de cultuurhistorie.

Mede gelet op het nu op de tentoonstelling beschikbare materiaal uit diverse Nederlandse en Duitse musea, is het mogelijk kennis te nemen van de natuurhistorie van de kanarie. Deze kennis is steeds zwaar onderbelicht geweest en in de moderne kanarieboeken wordt hieraan nauwelijks aandacht besteed. In een aantal artikels in Onze Vogels zal deze op deze historie nader worden ingegaan.

De Grote Kanarie Tentoonstelling is ingericht in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam, openingstijden dinsdag t/m zaterdag 10 – 17 uur; zonen feestdagen 11 – 17 uur. Gesloten op maandag en 30 april; op woensdag gratis voor kinderen t/m 15 jaar.

door Henk van der Wal

PAS VERSCHENEN: BLOEDLUISEN EN ANDERE ECTOPARASIETEN IN DE PRAKTIJK VAN DE HOBBYKWEKER

Bondslid en kanariekwaker Harrie van Rooij heeft in eigen beheer een gids geschreven over de bestrijding van de parasitaire plagen die ons als vogelliefhebbers kunnen kwelen. De nadruk van het werk ligt op de bestrijding van de bloedluis, maar ook de zwarte luis en mijten komen aan de orde. In dit boek probeert de schrijver een beeld te geven van de geschiedenis en de verspreiding van het bloedluisprobleem. Sinds wanneer bestaat het, wat is de verspreiding in de wereld en wie worden erdoor getroffen. Het zijn echter niet alleen de bloedluizen die een probleem vormen voor de hobby kwekers. Ook de zwarte luis, de Noordelijke kippenmijt en de vederluizen. De plaats van deze parasieten in de wetenschappelijke ordening komt in het boek aan de orde. En hoe kunnen we deze herkennen. Wat en wie is de bloedluis nu eigenlijk en wat hebben we van haar te vrezen. U maakt kennis met haar ontwikkelingscyclus en levenswijze. Hoe zien ze eruit, en wat is hun voedsel en welke gastheren bezoeken zij. Onder welke condities zullen ze zich het beste voortplanten en met welke snelheid. Elke zes dagen verdubbelt hun aantal. Hoe zit het met de bloedafname, hoeveel bloed hebben zij nodig per maaltijd. Wat zijn hun sterke en wat zijn hun zwakke punten? Hoe kunnen we deze gebruiken bij de bestrijding. Wat is een populatie en waaruit bestaat die? Hoe is deze verdeeld in de verschillende stadia. En hoe weten we hoeveel van deze plaaggeesten in ons kweekhok hebben. Uit dit alles is af te

leiden wat de schade voor uw dieren kan zijn.

Ook de zwarte luis is een geduchte tegenstander. Evenals de Noordelijke kippenmijt, de meest recente en geniepigste kwelgeest bij onze vogels. Het is een zeer schadelijke soort die het met name op de nestjongen heeft gemunt. Ook de verschillende vedermijten en veerluizen komen uitgebreid aan de orde. Om het bloedluisprobleem te beheersen is het belangrijkste dat we weten hoeveel luizen we hebben en waar zij zich in ons kweekhok bevinden. Monitoring wordt dit genoemd. Een aantal systemen worden in het boek besproken. Voordat we kunnen beginnen met de bestrijding van de luizen is het noodzakelijk om te beginnen met het kweekhok te reinigen vervolgens te desinfecteren. Pas daarna kunnen we beginnen met het bestrijden. De verschillende soorten desinfectie- en bestrijdingsmiddelen komen aan de orde. Hierbij wordt ingegaan op de wettelijke voorschriften zoals toelatingsnummers etc. Verder wordt uitgebreid ingegaan op de verschillende soorten van bestrijding, de mogelijkheden en de gevolgen voor het milieu. Zoals :

- Biologische bestrijding zoals natuurlijke vijanden.
- Alternatieve bestrijding, mechanische, fysiologische, oliën en warmte.
- Silicaprodukten wat zijn dat en welke middelen hieronder vallen.
- Overige bestrijding. Vaak nog in

Bloedluis en andere ectoparasieten

Harrie van Rooij

In de praktijk van de hobbykweker

onderzoek.

- Medische bestrijding waaronder ivermectine.
- Chemische bestrijdingsmiddelen

Chemische bestrijdingsmiddelen is een groep apart. Hierin zijn natuurlijke en synthetische varianten. Die in grote lijnen verdeeld zijn in twee hoofdgroepen, de biociden en de gewasbeschermingsmiddelen. De producten in deze groep die toegestaan zijn moeten een toelatingsnummer hebben. In het boek wordt ingegaan op gevolgen voor gezondheid en milieu. Welke groepen komen voor in de bestrijdingsmiddelen die in de handel zijn tegen bloedluis.

Verder laat de schrijver zien hoe hijzelf de bloedluis te lijf gaat onder het motto "het probleem oplossen is onmogelijk, we kunnen het wel beheersen!"

Tot slot komen een aantal liefhebbers (de ervaringsdeskundigen bij uitstek) aan het woord.

Meer info kunt u vinden op de website van Harrie van Rooij - www.boekbloedluizen.nl

Het boekje kost € 17,95 (plus € 2,20 verzendkosten). Om te bestellen kunt u € 20,15 over-maken op rekening 98 30 27 315 t.n.v. H.J. van Rooij, Valkenswaard. Voor België : IBAN NL13SNSB-0983027315 BIC: SNSBNL2A

Foto voorpagina: Rob Van der Hulst

TWEELINGEN BIJ PAPEGAAIEN.

43

Afgelopen zomer bezocht ik met twee vrienden Theo en Ria Selten in Mill. Beiden zijn enthousiaste vogelliefhebbers en toonden met trots hun mooie en uitgebreide papegaaientcollectie. Even later zaten we gezellig aan een bakje koffie en bleek er kort voor ons bezoek een bijzondere gebeurtenis plaats gevonden te hebben. Van een koppel Ducorp's kaketoos (*Cacatua ducorpsi*) waren de eieren in een broedmachine gelegd, omdat het te lang duurde voordat het jong zich liet zien. Op de plek waar het jong met zijn eitand begonnen was met aanpikken werd een gaatje gemaakt om zo te helpen met uitkomen. Het kopje kwam vrij en het ei werd teruggeplaatst in de broedmachine.

Een halfuur later werd gekeken of het kuiken voldoende kracht had om zelfstandig het ei te verlaten. Helaas was het jong gestorven en bij het vastpakken van het ei kreeg Theo de schrik van zijn leven. Plots verscheen een tweede kopje naast het gestorven jong. Een ware vogeltweeling, een zeldzame verschijning in de vogelwereld. Helaas bleek ook dit jong te zwak om te overleven. De dooierzak was niet volledig door beide jongen opgenomen. Gelukkig hebben Theo en Ria verschillende foto's gemaakt van deze bijzondere gebeurtenis en zijn door hen bij dit artikel geplaatst. Voordat ik dit fenomeen nader verklaar wil ik eerst beschrijven hoe bijzonder een vogelei eigenlijk is.

Het ontstaan en de ontwikkeling van het ei

Het vogelei is een waar kunststuk van moedernatuur. Het proces begint met duizenden onrijpe eicellen die de vogel bij haar geboorte in haar eierstok heeft meegekregen. Zodra een vogel broedrijp of in broedconditie is, rijpt een eicel tot dooier en neemt sterk in grootte toe. Er moeten immers voldoende voedingsstoffen in opgeslagen worden voor de broedperiode van enkele weken. Dit proces duurt ruim een week waarna de ovulatie plaatsvindt en het startsein gegeven wordt voor de opbouw van het ei. De eicel, genesteld in de nu voltooide dooier, wordt afgestoten door de eierstok en komt terecht in de trechtervormige opening van de eileider. Wanneer er gepaard is, zal het bovineinde van de eileider sperma bevatten en kan de eicel bevrucht worden. De eileider is een holle gekronkelde flexibele buis die bestaat uit klierweefsel waaruit

verschillende lagen eiwit rond de dooier worden afgezet. Bij de eerste laag worden de hagelsnoeren gevormd. Dit zijn de strengen waarmee de eierdooier aan de eierschaal vastzit en in het centrum van het ei gehouden wordt. In het volgende gedeelte van de eileider worden de eidooier en het eiwit gewikkeld in twee sterke dunne vliezen die bijna helemaal aan elkaar vastzitten. Er is slechts een hele kleine tussenruimte die later gebruikt gaat worden om een luchtbel te vormen om het jong van zuurstof te voorzien bij zijn eerste ademteugen. De vliezen dienen voornamelijk als bescherming tegen bacteriën. De volgende stap is dat het ei wordt gevuld met water en zouten die uit de eileiderwand door de vliezen in het eiwit aangevoerd worden. Het draaien van het ei gaat door tot in het laatste deel van de eileider waar de schaalafzetting begint. In de eierschaal zitten duizenden luchtgaatjes waardoor zuurstof kan worden aangevoerd en kooldioxide en water kan worden afgevoerd. Het ei vervolgt nu zijn weg naar buiten en nu krijgt het zijn ovale vorm. Als laatste handeling ontstaat er een soort wasachtige laag op het ei om vochtverlies tegen te gaan. De schaal is nu nog leerachtig en makkelijk te vervormen waardoor deze soepel de cloaca kan verlaten. Zodra het ei het lichaam verlaten heeft hardt de schaal uit tot een stevige bescherming en kan het broedproces beginnen.

De vogeltweeling

Dit fenomeen is uiterst zeldzaam en er zijn twee mogelijkheden waardoor een vogeltweeling in een enkel ei ontstaat. De eerste mogelijkheid is dat er in een vroeg stadium van de embryonale ontwikkeling een splitsing van de kiemschijf boven op de dooier ontstaat. We spreken dan van een eeneiige tweeling en de vogels zijn van hetzelfde geslacht en geheel identiek aan elkaar. De wetenschap noemt dit een monozygote tweeling. De eicel is normaal vrijgekomen in de eileider, maar heeft zich later gesplitst in twee cellen die zich vervolgens ontwikkelen tot twee embryo's. De tweede mogelijkheid is wellicht de meest voorkomende, namelijk dat er twee dooiers tegelijk vrij komen en beiden in de eileider door hetzelfde omhulsel, zoals bovenstaand omschreven, omhuld worden. De wetenschap noemt dit een dizygote tweeling en hierbij zijn de vogels niet identiek aan elkaar. We spreken in dit geval dan van een twee-eiige vogel. Een vreemde benaming, omdat er sprake is van een enkel vogelei. Helaas is er voor de

vogeltweelingen vaak geen happy end. De overlevingskansen zijn heel klein. Het ei is simpelweg niet groot genoeg voor beide jongen. Doordat het eiwit gedeeld wordt is er een te klein aanbod aan voedingsstoffen waardoor de jongen achter blijven in hun ontwikkeling. Ook is er onvoldoende contactoppervlak met de eierschaal voor voldoende zuurstofopname en is er onvoldoende ruimte om afvalstoffen op te stapelen binnen het ei. De vogels sterven veelal in de periode vlak voor het ei uitkomt. Beginnen ze met aanpakken dan komen ze meestal niet zelfstandig uit het ei omdat ze onvoldoende bewegingsvrijheid hebben en elkaar in de weg zitten. Helpen we deze jongen uit het ei dan blijkt vaak dat ze onvoldoende ontwikkeld zijn en de dooier niet volledig in de buikholte is opgenomen. Dan is het vaak snel gedaan en sterven ze kort na hun geboorte, zoals Theo en Ria ondervonden hebben. Een grillige speling van de natuur die je eigenlijk niet graag meemaakt.

Tot slot.

Bij het naspeuren op internet over dit fenomeen, ben ik anders tegen een ei gaan aankijken en vind ik het eigenlijk een wonder hoe de natuur dit voor elkaar heeft gekregen. Tevens blijft nu ook hoe ingewikkeld het proces is en dat er daarom gemakkelijk iets fout kan gaan. Wanneer de man niet in broedconditie is en er onvoldoende gepaard is, heeft het popje geen sperma in het bovenende van de eileider opgeslagen en is er dus sprake van een onbevucht ei. Soms scheurt er een klein bloedvaatje in de eierstokken van de vogel waardoor er wat bloed in het ei terecht kan komen. Is het ei bevrucht dan ontwikkelt het zich normaal, maar is het onbevucht dan is het een misverstand om te denken dat een dergelijk bloedstipje een bevrucht ei is geweest wat later afgestorven is. Extra kalkafzetting op de eierschaal, wat binnen het kwekersjargon een kalkel wordt genoemd, ontstaat vaak doordat er beschadigingen in de eileider zijn opgetreden en er extra calcium op het ei is afgezet. Door de afwijkende dikte zal het embryo veelal vroegtijdig sterven door een verstoorde uitwisseling van gas en vocht binnen het ei. Het ei kan ook risico's voor het popje opleveren. Behalve dat de reserves flink worden aangesproken kan ook de bevalling minder vlot gaan en er legnodood ontstaan. Veelal ontstaat dit bij vogels die te jong zijn of onvoldoende in conditie zijn. Veelal ontstaat legnodood bij het eerste ei, maar soms ook later. Persoonlijk heb ik eens bij een popje van

een nigrigenus (*Agapornis nigrigenus*) een enorm rond ei met veel moeite uit de cloaca kunnen masseren. Een ander probleem is de kwaliteit van de eierschaal. Een gebrek aan calcium geeft dunne eierschalen en dus breekbare eieren. De schaalsterkte is vooral erfelijk bepaald. Soms heeft een ei wel een vlies, maar geen schaal en noemen we dit een windei. Het verstrekken van sepia, vogelgrit en kalsteneren waaruit calcium samen met fosfor in de botten als calciumfosfaat wordt afgezet, is van essentieel belang voor de vorming van een goede eierschaal. Te dunne of te dikke eierschalen met een afwijkende structuur hebben een negatieve invloed op de gasuitwisseling en zullen een vroegtijdig afsterven van het embryo tot gevolg hebben. Voor de opname van calcium vanuit de darm in het bloed speelt vitamine-D₃ een zeer belangrijke rol en is onmisbaar voor een goede ontwikkeling van het ei. Vitamine-D₃ vinden we echter niet in zaden, maar is wel aanwezig in producten van dierlijke oorsprong. Daarom is het van groot belang om een uitgebalanceerd zachtvoer aan te bieden met de juiste dosering vitaminen en mineralen. Ik gebruik al vele jaren Aves-producten en ben zeer tevreden over deze voedingssupplementen. Tevens heeft zonlicht een gunstige uitwerking bij de omzetting van vitamine-D in D₃ door UV-straling. Vaak zien we de vogels bij het zonnebaden hun veren uitzetten om de zonnestralen de onbevederde delen van de huid te laten raken en zo de omzetting in gang te zetten. Voor vogels die in binnenhokken zijn gehuisvest zonder de mogelijkheid naar buiten te kunnen gaan is het van groot belang om D₃ in de juiste dosering via de voeding aan te bieden. Een aanrader om goede informatie omtrent voeding te verkrijgen is het boekje Voeding van Kooi- en Volièrevogels van de heer L. Holsheimer.

Ruud van der Donk

Geraadpleegde literatuur:
Voeding van kooi en volièrevogels,
L Holsheimer.

Avesproduct nieuwsbrief: compendium 1.

43

DE OPBOUW VAN HET VRAAGPROGRAMMA BIJ KROMSNAVELS:

Op de tentoonstellingen van de PSC, de Forpussenclub, de Catharinaparkieten Studiegroep, de werkgroep valkparkieten, de Neophema Studiegroep maar ook op de overige tentoonstellingen die de laatste jaren worden gehouden worden steeds vaker (meervoudige) mutatiecombinaties ingezonden. De populariteit van deze kleurslagen oefent veel aantrekkingskracht uit op de parkieten liefhebbers. Een van de oorzaken kan gevonden worden in het feit dat de afgelopen jaren het aantal mutaties dat is ontstaan bij de parkietachtigen fors is toegenomen. Voor de echte mutatie parkieten liefhebbers was dit waarschijnlijk de reden om zich, soms met volle overgave, op de kweek van mutatiecombinaties te storten. Het aantal kleurslagen dat op de tentoonstellingsrekken een plaatsje moest vinden werd groter en groter. In het vraagprogramma voor de diverse soorten parkieten werd dit opgelost door op voor het oog logische plaatsen een klasse toe te voegen. Niet alleen bij de parkieten, maar ook bij de andere soorten die onder de paraplu van de NBvV vallen was deze uitbreiding van kleurslagen en vaak ook nog mutaties aan de orde. Jaarlijks werd in de nazomer in Onze Vogels, het maandblad van de NBvV, het aangevulde vraagprogramma geplaatst.

Een vraagprogramma dat steeds uitgebreider werd. Op zeker moment is besloten om in Onze Vogels niet alle kleurslagen meer op te nemen, maar een selectie die de kleurslagen voor 95% afdekt. Hierbij werd voor een groot deel gekeken naar de aanwezigheid van kleurslagen op de bondskampioenschappen. Met een klasse "overige" werd dan de liefhebber de mogelijkheid geboden om de niet in het katern van Onze Vogels genoemde kleurslagen in te zenden. Verteld moet worden dat via TT-programma's en de site van de NBvV wel het gehele vraagprogramma, met daarin alle kleurslagen, te raadplegen is. Sinds een aantal jaren werd binnen de PSC duidelijk dat deze situatie voor de parkieten niet de meest ideale was. Soms werd de Tentoonstellingscommissie zelfs geconfronteerd met enig ongenoegen van liefhebbers die van mening waren dat hun vogels onjuist waren ingeschreven. Naar aanleiding hiervan bleek dat een meer eensluidende opbouw van het vraagprogramma voor de parkieten ook wenselijk was, dus werd besloten een werkgroep in het leven te roepen om te trachten dit te realiseren. Het doel was om een vraagprogramma voor de parkietachtigen te maken dat geschikt is als volledige bibliotheek van alle kleurslagen, maar ook goed gebruikt kan worden als katern voor Onze Vogels. Door goede afspraken te maken is er als basis een systeem opgesteld waarin ook nieuwe kleurslagen een plaats kunnen vinden.

De analyse:

Naast het feit dat er door de manier van publiceren van het vraagprogramma (zoals boven omschreven) er soms kleurslagen niet de juiste plaats op de stellingen vonden en dus soms onbedoeld in de verkeerde groep gekeurd werden. Is er door de kweek van een groot aantal kleurslagen ook nog verwarring ontstaan. Op vrijdag 5 februari is de werkgroep bij elkaar gekomen om in navolging van de zebra vinken, waar deze werkwijze eerder is gehanteerd, de volgorde van het vraagprogramma te bespreken. Ten huize van Piet Ooijen waren aanwezig Piet Onderdelinden PSC (die via email ook wensen

kreeg aangedragen door Frans Kok en André van der Voorn), Frans Broeren en Sjon Turk NSG, Piet Ooijen en Kor Zegelaar KMV TP. We hadden een Skypeverbinding met Berend Bosch KMV TP die al een werkdocument had gemaakt om als leidraad te dienen voor de discussie over bepaalde punten waar soms verschil van mening over was.

Tijdens deze bijeenkomst hebben we ons afgevraagd op welke manier we de volgorde moesten bepalen die in het vraagprogramma kon worden aangehouden. Bij de kromsnavels werd de gedachte gebruikt om op basis van de erfelijke aanleg, van de mutaties die een vogel toont, de kleurslag te benoemen. De volgende regel wordt dan gebruikt. Dominant gaat voor recessief en geslachtsgebonden gaat voor autosomaal. Als voorbeeld nemen we een groene opaline cinnamon turquoiseparkiet. Je kunt dat op verschillende manieren invullen zoals hieronder aangegeven.

- Groen Opaline Cinnamon
- Cinnamon Opaline Groen
- Groen Cinnamon Opaline
- Opaline Cinnamon Groen (Dit is de volgorde die in onderstaand schema) is aangegeven.

In een ander voorbeeld nemen we een aqua pallid Agapornis Roseicollis met 1 donkerfactor waarbij de pallid factor geslachtsgebonden recessief vererft en de aqua factor autosomaal. Deze mutatiecombinatie kunnen we op verschillende manieren invullen.

- aqua D pallid
- D aqua pallid
- Pallid D aqua. (Dit is de volgorde die in onderstaand schema is aangegeven)

Bij de grasparkieten worden in navolging van de World Budgerigar Organisation en andere grasparkieten speciaalclubs nog afwijkende benamingen gebruikt zoals b.v Laceywing en Texas clearbody.

Bovenstaande mutatiecombinatie krijgt bij de

- Als eerste beslisboom: Is het een kuifmutatie
- Als tweede beslisboom: Is het een bontmutatie
- Als derde beslisboom: Is het een rood uitvloeien (roodbuik)
- Als vierde beslisboom: Is het een opaline
- Als vijfde beslisboom: Is het een kwalitatieve psittacine reductie
- Als zesde beslisboom: Is het een geslachtsgebonden mutatie
- Als zevende beslisboom: rest kleurslagen
- Als achtste beslisboom: Is het een veerstructuur mutatie
- Als negende beslisboom: De volgorde van primaire kleurslagen blijft zoals deze is. Dit wil zeggen met welke kleurslag men ook van doen heeft het blijft in volgorde groen-aqua-turquoise/bleekmasker-blauw/witmasker. Dit staat altijd aan het einde van de kleurslag naam.

Het vervolg na de bijeenkomst van de werkgroep:

Van de uitkomst van de afspraken die werden gemaakt tijdens de bijeenkomst is vervolgens een concept vraagprogramma voor kromsnavel ontstaan en via de PSC in het vraagprogramma verwerkt en krijgt elke mutatie en mutatiecombinatie een plaats en wel in de volgorde zoals hierboven is uitgewerkt. Hierdoor zijn alle onvolkomenheden uit het nieuwe kromsnavel vraagprogramma gehaald. Tenslotte is een opsomming gemaakt van de kleurslagen die opgenomen zouden moeten worden in het katern van Onze Vogels. Hierbij is steeds gezorgd dat er binnen de groepen een klasse is waar de niet genoemde kleurslagen toch een plaatsje kunnen vinden. Op basis van de computerprogramma's kan vervolgens door de TT-secretaris deze niet genoemde kleurslag de juiste plaats toegewezen krijgen in deze zelfde groep. Dit concept vraagprogramma is vervolgens via de PSC aan het Hoofdbestuur van de NBvV aangeboden ter verwerking en zal na goedkeuring gaan gelden voor de eerst komende 5 jaar (2010-2011-2012-2013-2014-2015)

Tenslotte:

Wat u nu op de komende pagina's verwacht is volgens ons het nieuwe vraagprogramma. We hebben echter besloten dit maar niet te doen. De omvang is zo dat we aan een paar bladzijden niet voldoende zouden hebben. Het beslaat een groot aantal kleurslagen en klassen. Zodra dit alles is ingevoerd kunt u vanaf de website van de NBvV dit volledige vraagprogramma downloaden.

Mede namens de PSC
Kor Zegelaar

De volgorde van de kleurslagen bij de kromsnavel.

Werkje 9-5-2010: Definitief

Verklaring iboven de groepen met mutatie's

Kromsnavelmutatie	Groen-aqua-gebruik
Kuif	Soort kleursoort
Postel (rai)	Gifsvougel
Ovengroen (blauw rai)	Ovengroen
Donkerfactor (Draen DE)	Donkergroen en Gifgroen
Groen/rood	Spangie
Groen / Witmasker	Lichtgroen
Blauw	Hemelblauw
Aqua	Geelmasker type 2
Turquoise	Geelmasker type 1

Daarnaast gebruiken groenparkkeers voor de mutatie combinatie ornemonen 5, na de kromsnavel reselectie. Let op dit is geen zelfstandige mutatie

Hollands bont is bij de groenparkkeers een combinatie van Dominant bont en recessief bont.

De mutatiecombinatie blauw met een of twee donkerfactoren wordt bij de groenparkkeers aangeduid met Kobaltblauw en Blauw.

Vogels om jaloers op te worden pronken deze maand op onze kalender en het doet me deugd om ook deze vogels eens te beschrijven voor u.

Van de *Lorius garrulus* (grootte ± 30 cm, ring 8 mm) zijn 3 ondersoorten bekend: *Lorius garrulus garrulus* – Molukkenlori en afkomstig uit Halmahera en de Weda eilanden. De foto geeft al een goed beeld hoe de vogels er ongeveer uitzien. Tussen de schouders bevindt zich een gele vlek die kan variëren van weinig tot niet aanwezig. *Lorius garrulus flavopalliatius* – Geelmantellori en afkomstig van de Bacan, Obi, Kasiruta en Mandiole eilanden. Deze vogels lijken veel op de nominaat maar heeft een grotere gele vlek op de vleugels en mantel. De *Lorius garrulus morotaiensis* komt van de Noord-Molukse eilanden Morotai en Rau. Ook deze lori lijkt veel op de nominaat maar de dofgele vlek op de rug is kleiner.

Ze bewonen daar de laagland- en bergbossen tot op 1050 meter boven de zeespiegel. Echter zelden nog in tuinen en de kokosplantages, hoewel dit eigenlijk tot hun favoriete plekken behoorden, maar door veelvuldige vogelvangsten en houtkap zijn ze die plekken gaan mijden. Als ze gaan broeden, trekken ze hoog de bomen in waar ze in boomholten hun nest maken.

Geslachtsonderscheid van al deze lori's is er niet en alleen door middel van DNA veren- en endoscopisch onderzoek zijn de geslachten vast te stellen. De vogels van het geslacht *Lorius* zijn CITES, Bijlage-B vogels, zie ook OV 5-2010.

Het voedsel wat hoofdzakelijk uit vruchten, bloesems, nectar en pollen bestaat, halen ze uit de vrucht- en bloemdragende palmen. Met zijn tong die voorzien is van zeer veel kleine haartjes, ook wel papillen genoemd, perst de lori vruchten en pollen (stuifmeel) samen en werken het op deze manier naar binnen. Dit is meteen het grote verschil met andere papegaaiaachtigen. Lori's zijn dus uitgesproken zachtvoeders, die men niet op zaad mag en kan houden.

Tegenwoordig zijn er verwaarde lori-voeders in de handel waarmee we onze lori's prima kunnen houden, we hoeven niet meer te knoeien met honing en babyvoeding met diverse fruitpapjes e.d. Betreffende voeders kunnen variëren van korrelig tot poedervormig en moeten dan met water worden aangengeld. Ook zijn er pellets in de handel die speciaal voor lori's zijn ontwikkeld. Wel moeten we opletend blijven, bij warm weer zullen ook deze lori-voeders eerder bederven, geef ze daarom wat vaker vers voer. Bedorven voer gaat schimmelen en beschimmelt voer laat zeer snel het gist *Candida albicans* (een schimmelsziekte op de tong, in keelholten en slokdarm e.d.) zijn werk doen. Hiervan hebben trouwens ook de andere nectarende vogels en kolibries e.d. last van.

Het aangengelde voer moeten we altijd in de koelkast bewaren, maar misschien is het verstandiger om iedere keer kleine hoeveelheden voor een keer klaar te maken. Ik raad iedereen aan om dit loripapje in wat zware voederbakken aan te bieden, ook zijn er handige voederstandaards waarin de bakjes gemakkelijk vast te zetten zijn, losse lichte bakken zullen de lori's snel omgooien, zij willen de bakken uitlikken en maken er dan een grote smeerboel van. Ook hun mest is uiteraard kleverig en dun wat dus gemakkelijk overal heen gespoten kunt worden. Hygiëne hierbij is dus vereist, alles moet wel proper en schoon blijven, anders zal spoedig het verblijf een grote smeerboel worden.

foto: Piet Onderdelinden

Lori's kunnen het beste in een voliëre van 3-4 meter lengte met een breedte van 1 meter en een hoogte van 2 meter met daarbij een verwarmd (minimaal 10°C) nachtverblijf van 2 x 1 x 2 m. (l x b x h) gehouden worden. Vaak zijn deze verblijven voorzien van gladde wanden waarvoor tegeltjes of trespa gebruikt worden. De buitenvoliëre moet voorzien worden van een goed gedraineerde ondergrond van grof grind, zodat we de voliëre regelmatig kunnen uitspuiten en omharken. Zorg dat deze voliëre gedeeltelijk open is zodat de vogels af en toe van een regenbuitje of broes kunnen genieten. Lori's houden erg van baden, zij moeten dus altijd de beschikking hebben van lekker fris water. Aangezien lori's geen typische vliegers, maar meer klauteraars zijn, moeten we hiervoor zijn verblijf inrichten met wat klimbomen/takken e.d. Niet alle lori's vernielen de beplanting, dus stevige niet giftige planten e.d. zijn natuurlijk mooier dan kale takken. Sommige lori's knagen graag aan een wilgentak waaraan nog wat blad aanwezig is. Geelmantellori's moeten het gehele jaar door een dikwandig nestblok met een grondoppervlak van 35 x 35 cm en 25 cm hoog en een invleggat van 8 cm doorsnede, ter beschikking hebben. Binnen brengen we een laag van zaagsel vermengd met houtkrullen van 5 cm aan. Het beste is een reserveblok ter beschikking hebben, zodat we ze regelmatig kunnen verschonen. Zij broeden er niet alleen in, nee ze gebruiken hem ook als slaapgelegenheid. Dit nestblok moeten we zo ophangen, dat hij goed verscholen tussen een flinke bos takken is opgesteld en nauwelijks meer zichtbaar is.

Deze lori's zijn op een leeftijd van 3 jaar geslachtsrijp. De paardrift wordt in de maand maart het sterkste. Man en pop verlaten elkaar geen moment, zitten tegen elkaar aan, eten samen en liefkozen elkaar, als twee verliefden. Nestmateriaal brengen lori's zelf praktisch niet en nestcontrole wordt niet gewaardeerd, zodat het beter is, dat we de vogels zelf hun gang laten gaan. De afwezigheid van de pop duidt erop dat zij met het leggen van haar eieren begonnen is. Meestal worden er 2 soms wel eens 3 witte eieren gelegd. De broedtijd is ongeveer 24 dagen en op een leeftijd van ongeveer 8 weken vliegen de jongen uit. Tijdens de broedtijd is de man veel agressiever dan anders. Dit is een natuurlijk verschijnsel, wat we voor lief zullen moeten nemen. Alleen de pop broedt; zij zit zeer 'vast' ze wordt door haar mannetje gevoerd tijdens deze broedperiode. Verloopt alles naar wens, dan kunnen we een tweede legsel van het ouderpaar verwachten.

Het voedsel van de lori's blijft ook tijdens de opfok van de jongen hetzelfde als voor de volwassen vogels. Uitgevlogen jongen kunnen bij hun ouders blijven, de mogelijkheid bestaat echter, dat zij het volgende legsel zullen verstoren, daarom raad ik aan om deze jongen apart te zetten. Na de fok kunnen de vogels nog geruime tijd samen in deze voliëre blijven.

Door Ger Essenberg